

PRÓFSEFNISLÝSING
vegna prófs í verðbréfiðskiptum

skv. 4. gr. reglugerðar nr. 1070/2020 um próf í verðbréfiðskiptum

23. útgáfa
(janúar 2021)

INNGANGUR	2
1. Prófnalýsing	2
2. Uppbygging prófa og vægi hvers hluta	2
3. Markmið	2
4. Réttur til þátttöku í prófum og undanþágur	3
5. Þriggja ára reglan	3
6. Efnistöð prófa	3
7. Einkunnir	4
8. Leyfileg hjálpargögn í prófum	4
I. LÖGFRÆÐI 50%	5
1. Lög og reglur á fjármálamarkaði	5
2. Almenn siðfræði og tengd löggjöf á fjármálamarkaði	16
3. Aðrar greinar á sviði lögfræði að því marki sem þær skipta máli	18
II. VIÐSKIPTAFRÆÐI 50%	21
1. Verðbréf, afleiður og gjaldeyrir	21
2. Fjárfestingarferli	30
3. Viðskiptahættir	34
4. Aðrar greinar á sviði viðskiptafræði að því marki sem þær skipta máli	38

Inngangur

Prófnefnd verðbréfavíðskipta stendur reglulega fyrir prófi í verðbréfavíðskiptum í samræmi við 53. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki og reglugerð nr. 1070/2020 um próf í verðbréfavíðskiptum.

Eftirtaldir aðilar skulu hafa staðist próf í verðbréfavíðskiptum:

1. Starfsmenn verðbréfafyrirtækis sem hafa umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við viðskipti og þjónustu með fjármálagerninga
2. Einkaumboðsmenn sem starfa hér á landi skv. 3. málsl. 3. mgr. 20. gr. laga um verðbréfavíðskipti, nr. 108/2007.
3. Framkvæmdastjóri rekstrarfélags og sjóðstjórnar skv. 1. mgr. 14. gr. laga nr. 128/2011 um verðbréfasjóði
4. Aðilar sem sinna eignastýringu verðbréfasafna lífeyrissjóðs skv. 4. mgr. 34. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða
5. Sjóðstjórnar fjárfestingarsjóða skv. 4. mgr. 80. gr. laga um rekstraraðila sérhæfðra sjóða, nr. 45/2020.

Próf í verðbréfavíðskiptum nýtast einnig öðrum þeim sem starfa á fjármálamarkaði.

1. Prófnalýsing

Prófnefnd verðbréfavíðskipta tekur ákvörðun um efni sem prófað er úr á verðbréfavíðskiptaprófi og semur prófsefnislýsingu, sbr. 1. mgr. 4. gr. reglugerðar nr. 1070/2020. Gildandi prófsefnislýsingu á hverjum tíma er að finna á vefsvæði prófnefndar á heimasíðu fjármála- og efnahagsráðuneytis (sjá nú <https://www.stjornarradid.is/raduneyti/nefndir/profnefnd-verdbrefavidskipta/>). Prófsefnislýsingu er ætlað að auðvelda próftökum að undirbúa sig fyrir próf, hvort sem þeir hafa setið námskeið til undirbúnings töku slíkra prófa eða ekki.

Í prófsefnislýsingunni er að finna lýsingu á þeim atriðum sem próftakar þurfa að kunna skil á.

Í prófsefnislýsingunni er vísað til lesefnis sem hefur að geyma umfjöllun um flest þau efnisatriði sem tilgreind eru. Lög, reglugerðir og reglur, auk greinargerða með lagafrumvörpum, eru meðal grundvallar lesefnis. Þá er einnig bent á ítarefni sem próftakar geta haft til hliðsjónar.

Löggjöf má m.a. nálgast á heimasíðu Alþingis (www.althingi.is), reglugerðir og reglur á vefsíðunni Réttarheimild.is (www.rettarheimild.is). Sjá jafnframt heimasíður fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands (www.fme.is/log-og-tilmaeli/) og Kauphallar Íslands hf. (Nasdaq Iceland) (<https://www.nasdaq.com/solutions/european-rules-and-regulations>).

2. Uppbygging prófa og vægi hvers hluta

Verðbréfavíðskiptapróf skiptist annars vegar í lögfræðihluta og hins vegar viðskiptafræðihluta. Hvor hluti hefur 50% vægi. Aðeins verður reynt á þau atriði sem varða umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við viðskipti með fjármálagerninga.

3. Markmið

Markmiðið með prófi í verðbréfavíðskiptum er að tryggja að þeir starfsmenn sem hafa umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við viðskipti með fjármálagerninga búi yfir nauðsynlegri þekkingu til að geta sinnt umræddum störfum með fullnægjandi hætti.

Markmið með lögfræðihluta prófsins er að próftaki tileinki sér þau lög og reglur sem reynt getur á í viðskiptum og þjónustu með fjármálagerninga. Um er að ræða lög og reglur á fjármálamarkaði, almenn siðfræði og tengd löggjöf

á fjármálamarkaði og aðrar greinar á sviði lögfræði að því marki sem þær skipta máli við umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við viðskipti með fjármálagerninga.

Markmið með viðskiptafræðihluta prófsins er að próftaki tileinki sér þá þætti viðskiptafræðinnar sem á getur reynt í viðskiptum með fjármálagerninga. Um er að ræða helstu gerðir verðbréfa, gjaldeyrisviðskipti, samval verðbréfa, sjóðastýringu og einnig skattamál og þjóðhagfræði, en aðeins að því marki sem reynt getur á þessi svið við umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við viðskipti með fjármálagerninga.

4. Réttur til þátttöku í prófum og undanþágur

Öllum er heimilt að skrá sig til prófs í verðbréfiðskiptum.

Samkvæmt 2. mgr. 5. gr. reglugerðar nr. 1070/2020 um próf í verðbréfiðskiptuom eiga þeir sem lokið hafa prófi eða öðlast réttindi á Evrópska efnahagssvæðinu sem krafist er í viðkomandi ríki til að vera heimilt að hafa umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við viðskipti og þjónustu með fjármálagerninga rétt á, ef þeir óska eftir því við prófnefnd, að fá útgefið skírteini um próf í verðbréfiðskiptum, sbr. tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2005/36/EB um viðurkenningu á faglegri menntun og 2. gr. laga nr. 26/2010 um viðurkenningu á faglegri menntun og hæfi til starfa hér á landi.

Umsóknir um undanþágur skal senda til prófnefndar á eftirfarandi heimilisfang:

Prófnefnd verðbréfiðskipta
c/o Fjármála- og efnahagsráðuneytið
Arnarhvoli við Lindargötu
150 Reykjavík

Netfang prófnefndar verðbréfiðskipta er profnefnd@fjr.is.

5. Þriggja ára reglan

Ekki eru veittar undanþágur frá hinni svokölluðu þriggja ára reglu, sbr. 4. mgr. 6. gr. reglugerðar nr. 1070/2020 um próf í verðbréfiðskiptum. Öll próf skulu vera dagsett innan þriggja ára frá dagsetningu elsta prófsins. Jafnræðis er gætt í hvívetna gagnvart öllum próftökum að þessu leyti. Þá er rétt að geta þess að ef próf er endurtekið þá fellur úr gildi fyrri einkunn í prófinu.

6. Efnistöð prófa

Verðbréfiðskiptapróf skiptist í tvö hluta: lögfræði og viðskiptafræði.

Í lögfræðihlutanum (50%) reynir á eftirfarandi greinar:

1. Lög og reglur á fjármálamarkaði
2. Almenn siðfræði og tengda löggjöf á fjármálamarkaði
3. Aðrar greinar á sviði lögfræði að því marki sem þær skipta máli við umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við viðskipti með fjármálagerninga:
 - a. félagaréttur
 - b. samninga- og kröfuréttur
 - c. gjaldþrotaskipti og sambærileg málsmeðferð

Í viðskiptafræðihlutanum (50%) reynir á eftirfarandi greinar:

1. Verðbréf, afleiður og gjaldeyris
2. Fjárfestingarferli
3. Viðskiptahættir

4. Aðrar greinar á sviði viðskiptafræði að því marki sem þær skipta máli við umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við viðskipti með fjármálagerninga:
 - a. skattaleg atriði
 - b. þjóðhagfræði

7. Einkunnir

Einkunnir á verðbréfavíðskiptaprófi skulu gefnar í heilum og hálfum tölum frá 0-10. Til þess að standast prófið þarf próftaki að hljóta að lágmarki 7,0 í meðaleinkunn úr þeim prófum sem krafist er að hann ljúki. Próftaki telst ekki hafa staðist einstök próf hljóti hann lægri einkunn en 5,0.

8. Leyfileg hjálpargögn í prófum

Próf skulu tekin á fartölvum próftaka. Próftaki getur þó skilað prófúrlausn á pappírformi, óski hann þess. Öll leyfileg hjálpargögn þurfa að vera á pappírformi. Heimilt er að notast við venjulega reiknivél. Ekki er heimilt að notast við reiknivél sem hefur textaminni eða hægt er að forrita, nema annað sé tekið fram hér að neðan. Sjá nánar neðangreinda töflu yfir leyfileg hjálpargögn í einstaka prófum.

Verði próftaki uppvís af því að nota óleyfileg gögn, mun honum umsvifalaust verða vikið úr prófi og missir hann rétt til próftöku.

Hluti	Próf	Leyfileg hjálpargögn
I.	Lögfræði	Eingöngu leyfilegt að hafa lög, reglugerðir, reglur Seðlabanka Íslands (áður Fjármálaeftirlitsins) og Kauphallar Íslands hf, á pappírformi.
II.	Viðskiptafræði	Öll gögn á pappírformi leyfileg. Notkun reiknivéla sem hafa textaminni og/eða hægt er að forrita er heimil.

I. LÖGFRÆÐI 50%

1. LÖG OG REGLUR Á FJÁRMÁLAMARKAÐI

Markmið:

Að próftaki kunni skil á meginatriðum laga og reglna um fjármálamarkaðinn á Íslandi. Að próftaki geti flett upp í íslenskum réttarheimildum um fjármálamarkaðinn og túlkað og heimfært upp á raunhæf tilvik.

Lesefni:

Ekki er lögð tiltekin kennslubók til grundvallar kennslu í lagareglum á fjármálamarkaði heldur er lesefnið af ýmsum toga, s.s. kaflar úr bókum og tímaritsgreinar. Lög, reglugerðir, reglur og leiðbeinandi tilmæli eru jafnframt grundvallarlesefni.

Bækur:

- Viðskipti með fjármálagerninga. Aðalsteinn E. Jónasson. Reykjavík 2010.
- Markaðssvik. Aðalsteinn E. Jónasson. Reykjavík 2017.
- Hlutafélagaréttur. Stefán Már Stefánsson, Reykjavík 2013, bls. 495-509 (um fjármálafyrirtæki).

Tímaritsgreinar o.fl.:

- Skyldur fjármálafyrirtækja í aðgerðum gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Lilja Björg Arngrímsdóttir. Tímarit Lögréttu, 2. hefti 2008, bls. 171-201.
- [Aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka](#). Rannsóknar- og tilkynningarskylda. Stýrihópur um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Maí 2019.
- Lagareglur um verðbréfa-, fjárfestingar- og fagfjárfestasjóði. Eyvindur G. Gunnarsson. Úlfjótur, 4. hefti 2013, bls. 403-440.
- Afleiðingar brota á reglum um fjárfestavernd og viðskiptahætti fjármálafyrirtækja: nýleg dæmi úr dómaframkvæmd Hæstaréttar Íslands og Hæstaréttar Noregs. Valgerður Sólmes. Afmælisrit: Viðar Már Matthíasson sextugur 16. ágúst 2014, bls. 537-589.
- Hvaða upplýsingar ber útgefanda að birta? Hugtakið innherjaupplýsingar í tengslum við upplýsingaskyldu útgefanda. Andri Fannar Bergþórsson. Tímarit lögfræðinga, 1. hefti 2019, bls. 3-24.

Lög:

- [Lög nr. 70/2020 um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja](#)
- [Lög nr. 45/2020 um rekstraraðila sérhæfðra sjóða](#)
- [Lög nr. 14/2020 um lýsingu verðbréfa sem boðin eru í almennu útboði eða tekin til viðskipta á skipulegum markaði](#)
- [Lög nr. 7/2020 um verðbréfamiðstöðvar, uppgjör og rafræna eignarskráningu fjármálagerninga](#)
- [Lög nr. 92/2019 um Seðlabanka Íslands](#)
- [Lög nr. 140/2018 um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka](#)
- [Lög nr. 15/2018 um afleiðuviðskipti, miðlæga mótaðila og afleiðuviðskiptaskrár](#)
- [Lög nr. 55/2017 um skortsölu og skuldatryggingar](#)
- [Lög nr. 128/2011 um verðbréfasjóði](#)
- [Lög nr. 11/2008 um sértrygð skuldabréf.](#)
- [Lög nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti](#)
- [Lög nr. 3/2006 um ársreikninga](#)
- [Lög nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki](#)

Reglugerðir og reglur Seðlabanka Íslands (áður Fjármálaeftirlitsins):

Helstu reglugerðir, reglur og leiðbeinandi tilmæli:

- [Reglugerð nr. 630/2005 um innherjaupplýsingar og markaðssvik, með síðari breytingum.](#)

- [Reglur FME nr. 1050/2012 um meðferð innherjaupplýsinga og viðskipti innherja.](#)
- [Leiðbeinandi tilmæli nr. 2/2012 um framkvæmd reglna nr. 1050/2012 um meðferð innherjaupplýsinga og viðskipt innherja](#)
- [Reglugerð nr. 995/2007 um fjárfestavernd og viðskiptahætti fjármálafyrirtækja, með síðari breytingum.](#)
- [Reglur FME nr. 1013/2007 um opinbera fjárfestingarráðgjöf.](#)

Aðrar reglugerðir, reglur og leiðbeinandi tilmæli:

- [Reglugerð nr. 745/2019 um áreiðanleikakönnun vegna aðgerða gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.](#)
- [Reglugerð nr. 545/2019 um áhættumat vegna peningabættis og fjármögnunar hryðjuverka.](#)
- [Reglugerð nr. 71/2019 um áhættusöm þriðju lönd vegna aðgerða gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.](#)
- [Reglugerð nr. 70/2019 um upplýsingar sem fylgja skulu við millifærslu fjármuna vegna aðgerða gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka.](#)
- [Reglugerð nr. 175/2019 um meðhöndlun tilkynninga um ætlað peningabætti eða fjármögnun hryðjuverka.](#)
- [Reglugerð nr. 641/2017 um gildistöku reglugerða Evrópusambandsins um skortsölu og skuldatryggingar.](#)
- [Reglugerð nr. 245/2006 um opinbera skráningu verðbréfa í kauphöll](#)
- [Reglugerð nr. 706/2008 um safnskráningu og varðveislu fjármálagerninga á safnreikningi.](#)
- [Reglugerð nr. 471/2014 um skipulagskröfur rekstrarfélaga verðbréfasjóða \(þ.m.t. um hagsmunaárekstra, viðskiptahætti, áhættustýringu og inntak samkomulags milli vörslufyrirtækis og rekstrarfélags\).](#)
- [Reglugerð nr. 472/2014 um samruna sjóða, skipan höfuðsjóða og fylgisjóða og tilkynningaradferð.](#)
- [Reglugerð nr. 1166/2013 um fjárfestingarheimildir verðbréfasjóða, innlausn, markaðssetningu erlendra sjóða og upplýsingagjöf.](#)
- [Reglugerð nr. 983/2013 um gildistöku reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar nr. 583/2010 um framkvæmd tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2009/65/EB að því er varðar lykilupplýsingar fyrir fjárfesta og skilyrði sem skulu uppfyllt þegar lykilupplýsingar fyrir fjárfesta eða lýsingin er lögð fram á varanlegum miðli öðrum en pappír eða vefsetri.](#)
- [Reglugerð nr. 984/2013 um gildistöku reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar nr. 584/2010 um framkvæmd tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2009/65/EB að því er varðar snið og inntak staðlaðrar tilkynningar og staðfestingar á verðbréfasjóði, notkun rafræna samskipta milli lögbærra yfirvalda vegna tilkynninga og verklagsreglur vegna sannprófunar á staðnum og rannsókna sem og upplýsingaskipti milli lögbærra yfirvalda.](#)
- [Reglugerð nr. 397/2000, um rafræna eignarskráningu verðbréfa í verðbréfamiðstöð, með síðari breytingum.](#)
- [Reglur nr. 528/2008 um sértryggð skuldabréf.](#)
- [Leiðbeinandi tilmæli nr. 4/2014 um aðskilnað starfssviða.](#)
- [Leiðbeinandi tilmæli nr. 5/2011 um störf og verksvið regluvörslu fjármálafyrirtækja.](#)
- Aðrar reglugerðir og reglur Seðlabanka Íslands (áður Fjármálaeftirlitsins) sem kunna að vera settar frá birtingu prófefnalýsingar fram að prófdegi.

Reglur viðskiptavettvanga:

- [Reglur Kauphallar Íslands hf. \(Nasdaq Iceland\)](#)
 - Reglur fyrir útgefendur:
 - Skipulegur verðbréfamarkaður (Aðalmarkaðurinn)
 - Markaðstorg fjármálagerninga (First North)
 - Hlutabréf
 - Skuldabréf
 - Aðildarreglur (aðeins á ensku)

- Aðrar reglur Nasdaq Iceland sem kunna að verða settar frá birtingu prófsefnislýsingar á hausti fram að prófdegi.

Greinargerðir frumvarpa til laga

Í greinargerðum frumvarpa til fyrrgreindra laga og breytingarlaga er að finna nánari lýsingu á inntaki viðkomandi lagaákvæða.

Efnisþættir:

1.0 Verðbréfamarkaðir

- 1.1 Starfsleyfi kauphalla
 - 1.1.1 Leyfisskyld starfsemi
 - 1.1.2 Fjármálaeftirlitið veitir starfsleyfi
 - 1.1.3 Nafntilgreining
- 1.2 Stofnun og starfsemi kauphalla
 - 1.2.1 Skyldur kauphallar
 - 1.2.2 Stjórn og framkvæmdastjóri kauphallar
 - 1.2.3 Hlutafjáreign og viðskipti starfsmanna
 - 1.2.4 Þagnarskylda
- 1.3 Aðild að skipulegum verðbréfamarkaði
 - 1.3.1 Reglur kauphallar um aðild að markaðnum
 - 1.3.2 Skilyrði fyrir markaðsaðild
 - 1.3.3 Niðurfelling aðildarsamnings
 - 1.3.4 Eftirlit kauphallar með viðskiptum
- 1.4 Taka fjármálagerninga til viðskipta á skipulegum verðbréfamarkaði
 - 1.4.1 Reglur kauphallar (útgefendareglur)
 - 1.4.2 Samþykki kauphallar fyrir því að fjármálagerningar séu teknir til viðskipta
 - 1.4.3 Taka fjármálagernings til viðskipta án samþykkis útgefanda
 - 1.4.4 Taka fjármálagerninga úr viðskiptum og tímabundin stöðvun viðskipta
- 1.5 Viðskipti utan skipulegra verðbréfamarkaða
- 1.6 Markaðstorg fjármálagerninga (MTF)
 - 1.6.1 Munurinn á markaðstorgi fjármálagerninga og skipulegum verðbréfamarkaði
 - 1.6.2 Skipulag markaðstorgs
 - 1.6.3 Aðild að markaðstorgi
 - 1.6.4 Viðskiptaeftirlit
 - 1.6.5 Gagnsæi á markaðstorgi
- 1.7 Eftirlit og viðurlög

2.0 Lög nr. 108/2007 um verðbréfaviðskipti

- 2.1 Gildissvið og hugtakið „verðbréfaviðskipti“
- 2.2 Orðskýringar
 - 2.2.1 Fjármálagerningur
 - 2.2.1.1 Verðbréf
 - 2.2.1.2 Peningamarkaðsskjöl
 - 2.2.1.3 Hlutdeildarskírteini
 - 2.2.1.4 Afleiður
 - 2.2.2 Eignastýring
 - 2.2.3 Fjárfestingarráðgjöf og opinber fjárfestingarráðgjöf
 - 2.2.4 Viðurkenndir gagnaðilar, fagfjárfestar og almennir fjárfestar

- 2.2.5 Skipulegur verðbréfamarkaður, markaðstorg fjármálagerninga og innmiðlari
- 2.2.6 Taka fjármálagerninga til viðskipta og skráning verðbréfa
- 2.2.7 Viðurkennd markaðsframkvæmd
- 2.3 Fjárfestavernd og viðskiptahættir fjármálafyrirtækja
 - 2.3.1 Góð viðskiptavenja
 - 2.3.2 Skipulag fjármálafyrirtækja
 - 2.3.3 Útvistun verkefna
 - 2.3.4 Hagsmunaárekstrar
 - 2.3.5 Skriflegur samningur, skráning og yfirlit
 - 2.3.6 Skráning þjónustu og varðveisla gagna
 - 2.3.7 Sérgreining fjármálagerninga og annarra fjármuna
 - 2.3.8 Safnskráning
 - 2.3.9 Framsalsáritun
 - 2.3.10 Skyldur vegna eignastýringar og fjárfestingarráðgjafar (e. suitability)
 - 2.3.11 Skyldur vegna annarra verðbréfaviðskipta (e. appropriateness)
 - 2.3.12 Besta framkvæmd
 - 2.3.13 Framkvæmd viðskiptafyrirmæla
 - 2.3.14 Einkaumboðsmenn
 - 2.3.15 Flokkun viðskiptavina í viðurkennda gagnaðila, fagfjárfesta og almenna fjárfesta og afleiðingar þess
 - 2.3.16 Opinber fjárfestingarráðgjöf og birting tölfræðiupplýsinga
- 2.4 Gagnsæi viðskipta
 - 2.4.1 Upplýsingagjöf innmiðlara (e. pre-trade)
 - 2.4.2 Upplýsingagjöf fjármálafyrirtækja um viðskipti (e. post-trade)
- 2.5 Tilkynningaskylda um viðskipti til FME (e. transaction reporting)
- 2.6 Samningsbundið uppgjör afleiðna
- 2.7 Eftirlit Fjármálaeftirlitsins
- 2.8 Viðurlög
 - 2.8.1 Stjórnvaldssektir
 - 2.8.2 Sektir eða fangelsi
- 3.0 **Útgáfa lýsingar (Lýsingarreglugerðin, sbr. lög nr. 14/2020)**
 - 3.1.1.1 Tilgangur og gildissvið
 - 3.1.1.2 Skylda til að birta lýsingu og undanþágur
 - 3.1.1.3 Lýsing að eigin ósk
 - 3.1.1.4 Gerð lýsingar
 - 3.1.1.4.1 Lýsing, eitt skjal eða fleiri aðskilin skjöl
 - 3.1.1.4.2 Samantekt lýsingar
 - 3.1.1.4.3 Grunnlýsingin
 - 3.1.1.4.4 Almenn útgefandalýsing
 - 3.1.1.4.5 Lýsingar sem samanstanda af aðskildum skjölum
 - 3.1.1.4.6 Ábyrgð á lýsingu
 - 3.1.1.4.7 Gildistími lýsingar, útgefandalýsingar og almennrar útgefandalýsingar
 - 3.1.1.5 Efni og framsetning lýsingar
 - 3.1.1.5.1 Lágmarksupplýsingar og framsetning
 - 3.1.1.5.2 Einfaldað fyrirkomulag upplýsingagjafar vegna síðari útgáfu
 - 3.1.1.6 Tilhögun staðfestingar og birting lýsingar

- 3.1.1.6.1 Athugun og staðfesting lýsingar
- 3.1.1.6.2 Birting lýsingar
- 3.1.1.6.3 Viðaukar við lýsingu
- 3.1.1.7 Útboð og taka til viðskipta á skipulegum markaði yfir landamæri
- 3.1.1.8 Viðurlög – skaðabótaskylda

4.0 Taka fjármálagerninga til viðskipta og skráning skv. lögum nr. 110/2007 um kauphallir

- 4.1 Munurinn á töku fjármálagerninga til viðskipta og opinberri skráningu verðbréfa
- 4.2 Skilyrði fyrir opinberri skráningu
- 4.3 Skilyrði kauphallar fyrir töku fjármálagerninga til viðskipta
 - 4.3.1 Hlutabréf
 - 4.3.1.1 Hlutlæg skilyrði skráningar
 - 4.3.1.2 Huglæg skilyrði skráningar
 - 4.3.1.3 Skráning á nýju hlutafé
 - 4.3.1.4 Breytingar á rekstrarformi eða starfsemi
 - 4.3.2 Skuldabréf
 - 4.3.3 Hlutdeildarskírteini
 - 4.3.4 Önnur verðbréf
 - 4.3.5 Skráningarferli
- 4.4 Ábyrgð og skyldur
 - 4.4.1 Stjórn útgefanda
 - 4.4.2 Umsjónaraðili skráningar
 - 4.4.2.1 Áreiðanleikakönnun
 - 4.4.3 Endurskoðendur
 - 4.4.4 Aðrir
 - 4.4.5 Kauphöll
- 4.5 Athugunarlisti
- 4.6 Afskráning
- 4.7 Viðurlög

5.0 Reglulegar upplýsingar útgefanda skv. lögum nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti

- 5.1 Gildissvið og undanþágur
- 5.2 Skylda til að birta ársreikning
- 5.3 Skylda til að birta árshlutareikning vegna fyrstu sex mánaða reikningsárs
- 5.4 Greinargerð frá stjórn
- 5.5 Efni ársreiknings og árshlutareiknings
- 5.6 Útgefandi utan EES
- 5.7 Opinber birting og ábyrgð
- 5.8 Miðlæg varðveisla
- 5.9 Viðbótarskyldur í reglum kauphallar fyrir útgefendur

6.0 Aðrar skyldur útgefanda um veitingu upplýsinga skv. lögum nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti

- 6.1 Gildissvið og undanþágur
- 6.2 Viðbótarupplýsingar
- 6.3 Breytingar á stofnsamningi eða samþykktum
- 6.4 Hlutabréf
- 6.5 Skuldabréf
- 6.6 Útgefandi með skráða skrifstofu í ríki utan EES

- 6.7 Opinber birting og miðlæg varðveisla
- 6.8 Viðbótarskyldur í reglum kauphallar fyrir útgefendur

7.0 Breyting á verulegum hlut atkvæðisréttar skv. lögum 108/2007 um verðbréfavíðskipti

- 7.1 Gildissvið og undanþágur
- 7.2 Flöggunarskylda
- 7.3 Afmörkun verulegs hlutar
- 7.4 Tilkynning flöggunarskylds aðila til útgefanda og FME
- 7.5 Frestur til að tilkynna
- 7.6 Birting útgefanda á upplýsingar í tilkynningu
- 7.7 Miðlæg varðveisla
- 7.8 Viðurlög

8.0 Yfirtökutilboð og tilboðsyfirlit skv. lögum nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti

- 8.1 Gildissvið
- 8.2 Tilgangur yfirtökureglna
- 8.3 Tilboðsskylda
 - 8.3.1 Bein eða óbein yfirráð
 - 8.3.2 Hluthafi og samstarfsaðilar
 - 8.3.3 Samstarf aðila
- 8.4 Valfrjáls tilboð
- 8.5 Tilkynning um tilboð
- 8.6 Skilmálar tilboðs
 - 8.6.1 Verð
 - 8.6.2 Form endurgjalds
 - 8.6.3 Sömu skilmálar boðnir öllum hluthöfum
 - 8.6.4 Gildistími yfirtökutilboðs
 - 8.6.5 Uppgjör viðskipta
 - 8.6.6 Undanþágur FME frá skilmálum
- 8.7 Hömlur á heimildum stjórnar
- 8.8 Skyldur stjórnar
- 8.9 Afturköllun tilboðs
- 8.10 Ógilding tilboðs
- 8.11 Breytingar á tilboði
- 8.12 Samkeppnistilboð
- 8.13 Upplýsingar um niðurstöður tilboðs
- 8.14 Innlausnarréttur tilboðsgjafa og hluthafa
- 8.15 Úrræði ef ekki er gert tilboð
- 8.16 Tilboðsyfirlit og tilgangur þess
 - 8.16.1 Gildissvið
 - 8.16.1.1 Yfirtökutilboð
 - 8.16.1.2 Valfrjáls tilboð
 - 8.16.2 Efni tilboðsyfirlits
 - 8.16.3 Staðfesting tilboðsyfirlits
 - 8.16.4 Opinber birting tilboðsyfirlits
- 8.17 Viðurlög
- 8.18 Yfirtökunefnd – starfsemi hennar 1.7.2005 til 1.7.2008

9.0 Verðmyndun á skipulegum verðbréfamarkaði skv. lögum nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti

- 9.1 Gildissvið
- 9.2 Víðskiptavaki
 - 9.2.1 Almenn
 - 9.2.2 Víðskiptavakasamningar
 - 9.2.3 Tilkyning um víðskiptavakt
 - 9.2.4 Víðskiptavakt fyrir eigin reikning eða reikning útgefanda
- 9.3 Markaðsmisnotkun og milliganga fjármálafyrirtækis
 - 9.3.1 Skilgreining
 - 9.3.2 Tilvik markaðsmisnotkunar
 - 9.3.2.1 Framboð, eftirspurn, verð gefið ranglega til kynna
 - 9.3.2.2 Rangar/misvísandi upplýsingar eða verð tryggt
 - 9.3.2.3 Tilbúningur víðskipta, blekking eða sýndarmennska
 - 9.3.2.4 Upplýsingum, fréttum eða orðrómi dreift
 - 9.3.3 Víðurkennd markaðsframkvæmd
 - 9.3.3.1 Mat á víðurkenndri markaðsframkvæmd
 - 9.3.3.2 Samráð og birting
 - 9.3.4 Skyldur fjármálafyrirtækja
 - 9.3.4.1 Starfsmenn
 - 9.3.4.2 Fjármálafyrirtæki
 - 9.3.4.3 Ekki brot á þagnarskyldu
 - 9.3.4.4 Ekki refsí- eða skaðabótaábyrgð
- 9.4 Víðurlög

10.0 Meðferð innherjaupplýsinga og víðskipti innherja skv. lögum nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti

- 10.1 Meginreglan um jafnræði fjárfesta
- 10.2 Staða innherja
- 10.3 Rök fyrir víðskiptum innherja
- 10.4 Gildissvið
- 10.5 Innherjaviðskipti
 - 10.5.1 Lögleg víðskipti innherja
 - 10.5.2 Innherjasvik
- 10.6 Innherjaupplýsingar
 - 10.6.1 Skilgreining
 - 10.6.1.1 Eðli
 - 10.6.1.2 Efni
 - 10.6.1.3 Áhrif
 - 10.6.1.4 Birting
- 10.7 Innherjar
 - 10.7.1 Fruminnherjar
 - 10.7.2 Tímabundnir innherjar
 - 10.7.3 Aðrir innherjar
 - 10.7.4 Lögaðilar
- 10.8 Ólögmati
 - 10.8.1 Afla eða ráðstafa með beinum eða óbeinum hætti
 - 10.8.2 Miðlun upplýsinga til 3ja aðila
 - 10.8.3 Ráðgjöf til 3ja aðila
- 10.9 Lögaðilar og ólögmaett atferli

- 10.10 Undanþágur
 - 10.10.1 Gjaldfallin samningsskylda
 - 10.10.2 Framkvæmd viðskiptafyrirmæla
 - 10.10.3 Framkvæmd viðskiptavaktar
- 10.11 Skyldur fjármálafyrirtækja
 - 10.11.1 Starfsmenn
 - 10.11.2 Fjármálafyrirtæki
 - 10.11.3 Ekki brot á þagnarskyldu
 - 10.11.4 Ekki refsí- eða skaðabótaábyrgð
- 10.12 Viðskipti fruminnherja
 - 10.12.1 Rannsóknarskylda fruminnherja
 - 10.12.2 Tilkynningarskylda fruminnherja
 - 10.12.3 Tilkynning til FME um viðskipti fruminnherja og tengdra aðila
 - 10.12.4 Birting upplýsinga um tiltekin viðskipti stjórnenda
- 10.13 Innherjaskrá
- 10.14 Upplýsingaskylda útgefanda
- 10.15 Reglur um meðferð innherjaupplýsinga og viðskipti innherja
- 10.16 Regluvörður
- 10.17 Eftirlit
- 10.18 Viðurlög

11.0 Birting innherjaupplýsinga skv. lögum 108/2007 um verðbréfi viðskipti, reglugerð 630/2005 um innherjaupplýsingar og markaðssvik og reglur FME nr. 1050/2012 um meðferð innherjaupplýsinga og viðskipti innherja

- 11.1 Tilgangur upplýsingaskyldu
- 11.2 Birting innherjaupplýsinga – upplýsingaskylda
- 11.3 Hlutverk kauphalla
- 11.4 Innri reglur útgefanda og reglur FME
- 11.5 Ábyrgð á upplýsingagjöf
- 11.6 Framkvæmd upplýsingagjafar
 - 11.6.1 Tímasetning
 - 11.6.2 Sendingarmáti, form og efni
- 11.7 Frestun upplýsingagjafar
 - 11.7.1 Lögmæt frestun
 - 11.7.2 Trúnaður tryggður
- 11.8 Dreifing innherjaupplýsinga
- 11.9 Viðurlög

12.0 Lög nr. 55/2017 um skortsölu og skuldatryggingar

- 12.1 Skyldan til að tilkynna skortstöður til FME þegar staðan nær viðkomandi tilkynningarmörkum eða fer undir þau
 - 12.1.1 Hlutabréf
 - 12.1.2 Ríkisskuldir
- 12.2 Opinber birting upplýsinga um skortstöður í hlutabréfum
- 12.3 Upplýsingagjöf FME til ESMA
- 12.4 Bann við óvarinni skortsölu með hlutabréf og ríkisskuldir
 - 12.4.1 Undantekningar
- 12.5 Bann við óvörðum stöðum í skuldatryggingum á ríki
- 12.6 Aðferðir við uppkaupt hlutabréfum standi seljandi ekki við afhendingu

- 12.7 Heimildir FME við sérstakar aðstæður
 - 12.7.1 Útvíkkun tilkynnskyldu um skortstöður
 - 12.7.2 Útvíkkun skyldu til að birta upplýsingar opinberlega um skorstöður
 - 12.7.3 Krafa um birtingu upplýsinga um gjaldtöku fyrir lán á fjármálagerningum
 - 12.7.4 Bann eða takmörkun á skortsölu eða sambærilegum viðskiptum
 - 12.7.5 Bann eða takmörkun á viðskiptum með skuldtryggingar á ríki
- 12.8 Heimildir ESMA við sérstakar aðstæður
 - 12.8.1 Upplýsingar um hreinar skorstöður í ákveðnum fjármálagerningum
 - 12.8.2 Opinber birting upplýsinga
 - 12.8.3 Bann eða takmarka skortsölu eða sambærilegum viðskiptum

- 13.0 Lög nr. 15/2018 um afleiðuviðskipti, miðlæga mótaðila og afleiðuviðskiptaskrár**
 - 13.1 Tilkynna skal afleiðusamninga til afleiðuviðskiptaskrár
 - 13.2 Stöðustofnun OTC-afleiðusamninga sem falla undir stöðustofnunarskylduna hjá miðlægum mótaðila
 - 13.3 Kröfur um áhættustýringu vegna OTC-afleiðusamninga sem ekki eru stöðustofnaðir miðlægt
 - 13.4 Starfsemi miðlægra mótaðila og afleiðuviðskiptaskráa

- 14.0 Sjóðir um sameiginlega fjárfestingu - Verðbréfasjóðir og sérhæfðir sjóðir**
 - 14.1 Verðbréfasjóðir (UCITS – Lög nr. 128/2011)
 - 14.1.1 Gildissvið
 - 14.1.2 Staðfesting verðbréfasjóða
 - 14.1.3 Stofnun og starfsemi verðbréfasjóða
 - 14.1.4 Aðskilnaður rekstrar og vörslu og óhæði
 - 14.1.5 Rekstrarfélag verðbréfasjóða
 - 14.1.6 Vörslufyrirtæki verðbréfasjóðs
 - 14.1.7 Hlutdeildarskírteini og innlausn
 - 14.1.8 Fjárfestingarheimildir
 - 14.1.9 Markaðssetning utan heimalands
 - 14.1.10 Upplýsingagjöf
 - 14.1.11 Samruni verðbréfasjóða
 - 14.1.12 Höfuð- og fylgisjóðir
 - 14.1.13 Eftirlit
 - 14.1.14 Viðurlög
 - 14.2 Sérhæfðir sjóðir (AIF - Lög nr. 45/2020)
 - 14.2.1 Gildissvið
 - 14.2.2 Rekstur sérhæfðra sjóða og krafa um starfsleyfi
 - 14.2.3 Skilyrði fyrir starfsemi rekstraraðila og skipulagskröfur
 - 14.2.4 Vörsluaðili sérhæfðs sjóðs
 - 14.2.5 Gagnsæiskröfur
 - 14.2.6 Markaðssetning sérhæfðra sjóða innan EES
 - 14.2.7 Rekstrarformið hlutdeildarsjóður
 - 14.2.8 Fjárfestingarsjóðir
 - 14.2.8.1 Markaðssetning og starfsemi
 - 14.2.8.2 Fjárfestingarheimildir
 - 14.2.9 Eftirlit
 - 14.2.10 Viðurlög

15.0 Verðbréfamiðstöðvar, uppgjör og rafræn eignarskráning fjármálagerna (CSDR - Lög nr. 7/2020)

- 15.1 Gildissvið
- 15.2 Hlutverk verðbréfamiðstöðva og markmið laganna
- 15.3 Orðskýringar
 - 15.3.1 Rafréf
 - 15.3.2 Eignarskráning
 - 15.3.3 Verðbréfamiðstöð
 - 15.3.4 Reikningsstofnun
- 15.4 Leyfisskyld starfsemi
- 15.5 Þátttakendur í verðbréfamiðstöðvum
- 15.6 Réttaráhrif skráningar
- 15.7 Verðbréfauppgjör
 - 15.7.1 Rafrænt form
 - 15.7.2 Uppgjörstímabil
 - 15.7.3 Uppgjörsinnmiðlarar
- 15.8 Samtenging verðbréfamiðstöðva
- 15.9 Skaðabótaábyrgð
- 15.10 Eftirlit og viðurlög

16.0 Sjóðir um sameiginlega fjárfestingu - Verðbréfasjóðir og sérhæfðir sjóðir

- 16.1 Verðbréfasjóðir (UCITS – Lög nr. 128/2011)
 - 16.1.1 Gildissvið
 - 16.1.2 Staðfesting verðbréfasjóða
 - 16.1.3 Stofnun og starfsemi verðbréfasjóða
 - 16.1.4 Aðskilnaður rekstrar og vörslu og óhæði
 - 16.1.5 Rekstrarfélag verðbréfasjóða
 - 16.1.6 Vörslufyrirtæki verðbréfasjóðs
 - 16.1.7 Hlutdeildarskírteini og innlausn
 - 16.1.8 Fjárfestingarheimildir
 - 16.1.9 Markaðssetning utan heimalands
 - 16.1.10 Upplýsingagjöf
 - 16.1.11 Samruni verðbréfasjóða
 - 16.1.12 Höfuð- og fylgisjóðir
 - 16.1.13 Eftirlit
 - 16.1.14 Viðurlög
- 16.2 Sérhæfðir sjóðir (AIF - Lög nr. 45/2020)
 - 16.2.1 Gildissvið
 - 16.2.2 Rekstur sérhæfðra sjóða og krafa um starfsleyfi
 - 16.2.3 Skilyrði fyrir starfsemi rekstraraðila og skipulagskröfur
 - 16.2.4 Vörsluaðili sérhæfðs sjóðs
 - 16.2.5 Gagnsæiskröfur
 - 16.2.6 Markaðssetning sérhæfðra sjóða innan EES
 - 16.2.7 Rekstrarformið hlutdeildarsjóður
 - 16.2.8 Fjárfestingarsjóðir
 - 16.2.8.1 Markaðssetning og starfsemi
 - 16.2.8.2 Fjárfestingarheimildir
 - 16.2.9 Eftirlit

16.2.10 Viðurlög

17.0 Verðbréfamistöðvar, uppgjör og rafræn eignarskráning fjármálagerna (CSDR - Lög nr. 7/2020)

- 17.1 Gildissvið
- 17.2 Hlutverk verðbréfamistöðva og markmið laganna
- 17.3 Orðskýringar
 - 17.3.1 Rafréf
 - 17.3.2 Eignarskráning
 - 17.3.3 Verðbréfamistöð
 - 17.3.4 Reikningsstofnun
- 17.4 Leyfisskyld starfsemi
- 17.5 Þátttakendur í verðbréfamistöðvum
- 17.6 Réttaráhrif skráningar
- 17.7 Verðbréfauppgjör
 - 17.7.1 Rafrænt form
 - 17.7.2 Uppgjörstímabil
 - 17.7.3 Uppgjörsinnmiðlarar
- 17.8 Samtenging verðbréfamistöðva
- 17.9 Skaðabótaábyrgð
- 17.10 Eftirlit og viðurlög

18.0 Reglur um peningþvætti (Lög nr. 21/2018)

- 17.1. Til starfsemi hvaða aðila ná lögin
- 17.2. Hugtakið peningþvætti og fjármögnun hryðjuverka
- 17.3. Tilkynningarskyldir aðilar
- 17.4. Reglur um það hvenær kanna þarf áreiðanleika viðskiptavina og hverjir þurfa að framkvæma slíka könnun
- 17.5. Hvaða upplýsinga þarf að afla við könnun áreiðanleika
- 17.6. Eftirlit með framkvæmd laganna
- 17.7. Viðurlög við brotum gegn lögnum
- 17.8. Alþjóðasamstarf

19.0 Innstæðutryggingar og tryggingar fyrir fjárfesta

- 18.1. Markmið laganna
- 18.2. Aðilar að Tryggingasjóði innstæðueigenda
- 18.3. Hvernig Tryggingasjóður innstæðueigenda er fjármagnaður
- 18.4. Hverjir eiga rétt á greiðslum úr sjóðnum og við hvaða kringumstæður
- 18.5. Greiðslur úr innstæðudeild
- 18.6. Greiðslur úr verðbréfadeild
- 18.7. Staða útibúa og dótturfélaga aðila sjóðsins

2. ALMENN SIÐFRÆÐI OG TENGD LÖGGJÖF Á FJÁRMÁLAMARKAÐI

Markmið:

Að próftaki kunni skil á siðferði og tengdri löggjöf á fjármálamarkaði, bæði varðandi almenn siðferðileg gildi á slíkum mörkuðum og þeirri löggjöf sem er m.a. ætlað að styrkja þessi siðferðilegu gildi, t.d. reglur um eðlilega og heilbrigða viðskiptahætti, uppljóstrun, starfsleyfi verðbréfafyrirtækja og fjármálafyrirtækja og hæfi til að fara með virkan eignarhlut í verðbréfafyrirtæki.

Lesefni:

Tímaritsgreinar o.fl.:

- Rannsóknarnefnd Alþingis. Skýrsla Rannsóknarnefndar Alþingis um aðdraganda og orsakir falls íslensku bankanna 2008 (2010). 8. bindi, viðauki 1. [Siðferði og starfshættir í tengslum við fall íslensku bankanna](#), bls. 9-15, 31-35, 47-58.
- [Siðferðisviðmið á fjármálamarkaði](#). Samtök fjármálafyrirtækja.
- [Bankaleynd](#). Dóra Guðmundsdóttir. Þjóðarspeggillinn. Rannsóknir í félagsvísindum XI. Erindi flutt á ráðstefnu í október 2010, bls. 1-15.
- [Vernd uppljóstrara og birtingarmyndir hennar](#). Að hvaða marki vernda gildandi lög uppljóstrara og hvað felst í fyrirbyggjandi frumvarpi forsætisráðherra um efnið? Halldóra Þorsteinsdóttir. Tímarit Lögréttu, 2020, bls. 1-24.

Lög og reglur:

- [Lög nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi](#)
- [Reglur FME nr. 670/2013 um eðlilega og heilbrigða viðskiptahætti fjármálafyrirtækja](#).
- [Lög nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi](#)
- [Lög nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki](#)

Efnisþættir:

1.0 Almenn siðferðisleg gildi og tilkynningar vegna gruns um brot á lögum og reglum

- 1.1 Siðferðileg viðmið á fjármálamarkaði
 - 1.1.1 Siðferði og starfshættir á fjármálamarkaði
 - 1.1.2 Viðmið samtaka fjármálafyrirtækja
 - 1.1.3 Stjórnhættir fyrirtækja
- 1.2 Þagnarskylda (58. gr. fftl.)
- 1.3 Tilkynningar starfsmanna um grun um markaðsmisnotkun og innherjasvik og óheimil milliganga fjármálafyrirtækis
- 1.4 Vernd uppljóstrara (lög um vernd uppljóstrara)
 - 1.4.1 Gildissvið (1. gr.)
 - 1.4.2 Innri uppljóstrun (2. gr.)
 - 1.4.3 Ytri uppljóstrun (3. gr.)
 - 1.4.4 Vernd uppljóstrara (4. gr.)

2.0 Eftirlitsaðilar á fjármálamarkaði

- 2.1 Fjármála- og efnahagsráðherra
- 2.2 Seðlabanki Íslands
 - 2.2.1 Fjármálaeftirlit Seðlabankans
 - 2.2.1.1 Hlutverk
 - 2.2.1.2 Úrræði – valdheimildir
- 2.3 Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) og Evrópska verðbréfamarkaðseftirlitsstofnunin (ESMA)
 - 2.3.1 Tveggja stoða kerfi EES-samningsins
 - 2.3.2 Hlutverk ESMA. Óbindandi ákvarðanir og upplýsingagjöf

- 2.3.3 Hlutverk ESA. Bindandi ákvarðanir og málsmeðferð
- 2.3.4 EFTA-dómstólinn sker endanlega úr um ágreining
- 2.4 Rekstraraðilar viðskiptavettvanga
- 2.5 Hlutfélaga- og ársreikningaskrá
- 2.6 Fjármálafyrirtæki, verðbréfafyrirtæki og útgefendur skráðra fjármálagerna
 - 2.6.1 Stjórnir fjármálafyrirtækja og verðbréfafyrirtækja
 - 2.6.2 Stjórnir útgefenda fjármálagerna
 - 2.6.3 Tilkynningarskylda starfsmanna fjármálafyrirtækja
 - 2.6.4 Innri og ytri endurskoðendur
 - 2.6.5 Regluvarsla og áhættustýring
- 2.7 Fjárfestar
- 2.8 Fjölmiðlar
- 2.9 Viðurlög og málsmeðferð
- 3.0 Starfsleyfi og skilyrði fyrir starfsemi fjármálafyrirtækja**
 - 3.1 Hugtakið fjármálafyrirtæki (1. tl. 1. mgr. 1. gr. a ffitl.)
 - 3.2 Tegundir starfsleyfa
 - 3.3 Starfsleyfi
 - 3.3.1 Leyfisskyld starfsemi
 - 3.3.2 Veiting, synjun og afturköllun starfsleyfis
 - 3.3.3 Umsókn um starfsleyfi
 - 3.4 Stjórn og starfsmenn fjármálafyrirtækja
 - 3.4.1 Almenn
 - 3.4.2 Hæfisskilyrði stjórnar og framkvæmdastjóra
 - 3.4.3 Hæfisskilyrði starfsmanna í verðbréfavíðskiptum
 - 3.4.4 Starfsreglur
 - 3.4.4.1 Verkaskipting
 - 3.4.4.2 Þátttaka stjórnarmanna í einstökum málum
 - 3.4.4.3 Þátttaka starfsmanna í atvinnurekstri
 - 3.4.4.4 Víðskipti starfsmanna við fjármálafyrirtæki

3. AÐRAR GREINAR Á SVIÐI LÖGFRÆÐI AÐ ÞVÍ MARKI SEM ÞÆR SKIPTA MÁLI VIÐ UMSJÓN MEÐ DAGLEGRI STARFSEMI

Markmið:

Að próftaki kunni skil á meginatriðum laga og reglna á sviði fjármunaréttar að því marki sem greinarnar skipta máli við umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við viðskipti með fjármálagerningaeru tiltekin í efnispáttum.

Lesefni:

Bækur:

- Hlutafélagaréttur. Stefán Már Stefánsson, Reykjavík 2013.
- Róbert R. Spanó (ritstj.): Um lög og rétt - helstu greinar íslenskrar lögfræði, 1. útgáfa. Reykjavík 2006. Samninga- og kröfuréttur – Páll Sigurðsson (bls. 219-237, 253-258, 273-276) og Skaðabótaréttur – Viðar Már Matthíasson (bls. 293-302, 305-309, 320-321).

Lög og reglur:

- [Lög nr. 70/2020 um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja](#)
- [Lög nr. 50/2000 um lausafjárkaup](#)
- [Lög nr. 2/1995 um hlutafélög](#)
- [Lög nr. 138/1994 um einkahlutafélög](#)
- [Skaðabótalög nr. 50/1993](#)
- [Lög nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti](#)
- [Lög nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggerninga](#)

Ítarefni:

- Félagaréttur. Áslaug Björgvinsdóttir, Reykjavík 1999.

Efnispættir:

1.0 Félagaréttur

- 1.1 Hugtakið félag
 - 1.1.1 Skipulagsbundin heild
 - 1.1.2 Markmið
 - 1.1.3 Tímalengd starfsemi
 - 1.1.4 Fjöldi félagsmanna
- 1.2 Helstu flokkar félaga
- 1.3 Hlutabréf
 - 4.1.1 Hugtakið hlutabréf
 - 4.1.2 Tilgangur með útgáfu hlutabréfa
 - 4.1.3 Efni hlutabréfa
 - 4.1.4 Rafræn bréf
- 4.2 Viðskiptahömlur á hlutabréf
 - 4.2.1 Meginregla
 - 4.2.2 Forkaupsréttur
 - 4.2.3 Samþykki félags fyrir sölu, veðsetningu eða öðru framsali
 - 4.2.4 Innlausnarréttur
- 4.3 Hlutafjárhækkun
 - 4.3.1 Undirbúningur
 - 4.3.2 Hluthafafundur
 - 4.3.3 Áskrift – áskriftartímabil.

- 4.3.4 Greiðsla hlutafjárloforða.
- 4.3.5 Tilkynning um hlutafjárhækkun
- 4.3.6 Heimild stjórnar til hækkunar
- 4.4 Lækkun hlutafjár
 - 4.4.1 Tilgangur lækkunar, 51. gr.
 - 4.4.2 Skilyrði, lágmarkshlutafé o.fl., 54. gr.
 - 4.4.3 Framkvæmd, innköllun til lánardrottna, 51.-53. gr.
- 4.5 Eigin hlutir
 - 4.5.1 Tilgangur kaupa á eigin hlutum
 - 4.5.2 Framkvæmd og takmarkanir
 - 4.5.3 Ástæður fyrir takmörkuðum heimildum
- 4.6 Stjórnun hlutafélaga og umboðsreglur
 - 4.6.1 Stjórnskipulag íslenskra hlutafélaga
 - 4.6.2 Valdsvið einstakra stjórnarstofnana félagsins
 - 4.6.3 Hluthafafundur
 - 4.6.4 Stjórn félagsins
 - 4.6.5 Framkvæmdastjóri/stjórn
- 4.7 Umboðsreglur
 - 4.7.1 Réttur til að rita firma félagsins, sbr. 1. mgr. 74. gr.
 - 4.7.2 Prókuruumboð samkvæmt 25.-32. gr. firmalaga
 - 4.7.3 Umboð samkvæmt reglum samningalaga
 - 4.7.4 Réttarstaða viðsemjanda
- 4.8 Arðsúthlutun
 - 4.8.1 Meginreglur, 98. gr. Óháður ráðstöfunarréttur
 - 4.8.2 Fjármunir sem heimilt er að greiða úr sjóðum félags
 - 4.8.3 Ákvörðun um arðsúthlutun, 101. gr.
 - 4.8.4 Sameiginleg skilyrði arðsúthlutunar, 99. gr.
- 4.9 Lán og tryggingar
 - 4.9.1 Almenn bann við lánum og veitingu trygginga til tengdra aðila
 - 4.9.2 Tegund gernings
 - 4.9.3 Aðilar
 - 4.9.4 Endurgreiðsla, 102. gr.
- 2.0 **Samninga- og kröfuréttur**
 - 2.1 Meginreglan um stofnun og gildi samninga og annarra löggerninga
 - 2.1.1 Löggerningar
 - 2.1.2 Túlkun löggerninga
 - 2.1.3 Loforð og ákvaðir
 - 2.1.4 Samningar
 - 2.1.5 Álitafni varðandi stofnun samninga og stöðluð samningsákvæði
 - 2.2 Milliganga við samningsgerð
 - 2.2.1 Almenn
 - 2.2.2 Umboð
 - 2.2.3 Umsýsla
 - 2.3 Kröfur og kröfuréttindi
 - 2.3.1 Almenn um kröfur og kröfuréttindi
 - 2.3.2 Aðilar kröfusambands
 - 2.3.3 Aðilaskipti að kröfuréttindum
- 3.0 **Gjaldprotaskipti og sambærileg málsmeðferð**

- 3.1 Gjaldþrotaskipti og skyld réttarúrræði
 - 3.1.1 Greiðslustöðvun
 - 3.1.2 Nauðasamningar
 - 3.1.3 Gjaldþrotaskipti
- 3.2 Skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja (Lög nr. 70/2020)
 - 3.2.1 Almenn um skilavald
 - 3.2.2 Skilaáætlun lánastofnunar og verðbréfafyrirtækis
 - 3.2.3 Skilameðferð
 - 3.2.3.1 Ákvörðun um skilameðferð
 - 3.2.3.2 Upphafsaðgerðir skilameðferðar
 - 3.2.3.3 Skilaúrræði
 - 3.2.3.4 Almennar skilaheimildir
 - 3.2.3.5 Heimildir til ráðstafana vegna samninga

II. VIÐSKIPTAFRÆÐI 50%

1. VERÐBRÉF, AFLEIÐUR OG GJALDEYRIR

Markmið:

Að próftaki þekki til og geti fjallað um öll atriði sem tiltekin eru í efnisþáttum. Próftaki á jafnframt að geta leyst raunhæf dæmi sem snúa að hlutabréfum, skuldabréfum, afleiðum og gjaldeyri. Slík lausn gæti m.a. falist í samanburði, virðismati, verðlagningu, tillögu að fjárfestingu, útreikningi á ávöxtun, mati á áhættu og mati á fjárstreymi.

Lesefni:

Bækur:

- Hull, John C. (2012). *Options, futures and other derivatives*. ISBN-10: 0273759078.
- Parrino, Robert ofl. (2015). *Fundamentals of Corporate Finance*, 3rd Ed. ISBN: 1118961293.
- Koller, Tim o.fl. (2010). *Valuation: Measuring and managing the value of companies*. ISBN-10: 0470424702.

Annað lesefni:

- Könnun BIS á umfangi gjaldeyris- og afleiðumarkaða heimsins 2019: https://www.bis.org/statistics/rpfx19_fx.pdf
- Heimasíða Lánamála ríkisins. www.lanamal.is
- [Lög nr. 2/1995 um hlutafélög](#)
- [Lög nr. 11/2008 um sértrygð skuldabréf](#)

Efnisþættir:

1.0 Hlutabréf

- 1.1 Helstu tegundir hlutabréfa og skuldabréfa
 - 1.1.1 Almenn hlutabréf
 - 1.1.2 Flokkaskipt hlutabréf
 - 1.1.3 Forgangshlutabréf (e. preferred shares)
 - 1.1.4 Vörslubréfaréttur
 - 1.1.5 Heimildarskírteini fyrir hlut (e. depository receipts)
 - 1.1.6 Amerísk og hnattræn heimildarskírteini (american depository receipts, ADR)
 - 1.1.7 Global depository receipts, GDR)
 - 1.1.8 Breytanleg skuldabréf (e. convertible bonds)
 - 1.1.9 Skiptanleg skuldabréf (e. exchangeable bonds)
 - 1.1.10 Áskriftarréttindi (e. warrants)
- 1.2 Áhrifaþættir á verð og virði hlutabréfa
 - 1.2.1 Áhætta
 - 1.2.2 Markaðsáhætta (e. market risk)
 - 1.2.3 Fyrirtækisáhætta (e. firm specific risk)
 - 1.2.4 Rekstrargírun (e. operational leverage)
 - 1.2.5 Skuldsetning (e. financial leverage)
 - 1.2.6 Seljanleikaáhætta (e. liquidity risk)
 - 1.2.7 Aðrir áhættuþættir
 - 1.2.8 Innri áhrifaþættir
 - 1.2.9 Rekstur og afkoma
 - 1.2.10 Stjórnarhættir (e. corporate governance)

- 1.2.11 Atburðir s.s. málaferli, almenningsálit, hnökrar í framleiðsluþáttum o.fl.
- 1.2.12 Samþykktir
- 1.2.13 Flokkaskipting
- 1.2.14 Meirihlutaálag
- 1.2.15 Minnihlutaafsláttur
- 1.2.16 Aðrir innri áhrifaþættir
- 1.2.17 Ytri áhrifaþættir
- 1.2.18 Væntingar fjárfesta
- 1.2.19 Aðrir fjárfestingarkostir
- 1.2.20 Vaxtastig
- 1.2.21 Aðgengi að fjármagni
- 1.2.22 Seljanleiki (e. liquidity)
- 1.2.23 Spákaupmennska
- 1.2.24 Efnahagssumhverfi
- 1.2.25 Laga- og skattaumhverfi
- 1.2.26 Aðrir ytri áhrifaþættir
- 1.3 Virðismat hlutabréfa
 - 1.3.1 Almenn um virðismat hlutabréfa
 - 1.3.2 Ástæður fyrir gerð virðismata
 - 1.3.3 Bjögun virðismata
 - 1.3.4 Virði í höndum ólíkra aðila
 - 1.3.4.1 Áhrifafjárfestir (e. activist investor)
 - 1.3.4.2 Smærri fjárfestir
 - 1.3.4.3 Lánardrottinn
 - 1.3.5 Forsendan um áframhaldandi rekstur (e. going concern)
 - 1.3.6 Grunngreining (e. fundamental analysis)
 - 1.3.6.1 Ofansækin nálgun (e. top down approach)
 - 1.3.6.2 Neðansækin nálgun (e. bottom up approach)
 - 1.3.6.3 Samhengi rekstrarvirðis (e. enterprise value, EV), heildarvirðis (e. total value) og virðis eigin fjár (e. equity value)
 - 1.3.6.4 Virðismatsferlið
 - 1.3.6.5 Greining á félaginu
 - 1.3.6.6 Efnahagssumhverfi
 - 1.3.6.7 Samkeppnisstaða
 - 1.3.6.8 Vörur
 - 1.3.6.9 Viðskiptavinir
 - 1.3.6.10 Þekkingargrunnur
 - 1.3.6.11 Aðrir þættir
 - 1.3.7 Ávöxtunarkrafa (e. required rate of return)
 - 1.3.7.1 Föst krafa eða kröfur byggðar á vaxtarófi
 - 1.3.8 Ávöxtunarkrafa eigin fjár (e. cost of equity)
 - 1.3.8.1 Líkan um verðmyndun eigna (e. CAPM)
 - 1.3.8.2 Þriggja þátta líkan Fama-French
 - 1.3.8.3 APT líkan
 - 1.3.8.4 Betagildi
 - 1.3.8.5 Hrá betagildi (e. raw beta)
 - 1.3.8.6 Aðlöguð betagildi (e. adjusted beta)
 - 1.3.8.7 Atvinnugreinabetagildi

- 1.3.8.7.1 Gíruð og ógíruð betagildi (e. levered and unlevered betas)
- 1.3.8.7.2 Hamadha formúlan og formúla Miles og Ezzell
- 1.3.8.8 Samanburður á aðferðum
- 1.3.9 Ávöxtunarkrafa skulda (e. cost of debt)
 - 1.3.9.1 Gjaldfærðir vextir í reikningsskilum
 - 1.3.9.2 Kostnaður nýrra skulda
- 1.3.10 Fjármagnsskipan
 - 1.3.10.1 Skuldsetning út frá bókfærðu virði
 - 1.3.10.2 Skuldsetning út frá markaðsverðum
- 1.3.11 Inntök í veginn fjármagnskostnað (e. weighted cost of capital, WACC)
 - 1.3.11.1 Mat á eiginfjárlutfalli
 - 1.3.11.2 Mat á kostnaði skulda
 - 1.3.11.3 Mat á kostnaði eigin fjár
 - 1.3.11.4 Mat á tekjuskattshlutfalli
- 1.3.12 Fjárstreymisvirðismat (e. cash flow valuation)
- 1.3.13 Arðgreiðslulíkan (e. dividend discount model, DDM)
 - 1.3.13.1 Fastar arðgreiðslur
 - 1.3.13.2 Fastur vöxtur arðgreiðslna
 - 1.3.13.3 Óreglulegur vöxtur arðgreiðslna
- 1.3.14 Frjálst fjárstreymi (e. free cash flow, FCF)
 - 1.3.14.1 Frjálst fjárstreymi til félags (e. free cash flow to firm, FCFF)
 - 1.3.14.2 Forsendan um fasta fjármagnsskipan
 - 1.3.14.3 Gerð rekstraráætlana að rekstrarhagnaði eftir skatta (e. NOPAT)
 - 1.3.14.4 Fjárfestingar í varanlegum rekstrarfjármunum (e. CapEx)
 - 1.3.14.5 Breyting í hreinum veltufjármunum (e. net working capital, NWC)
 - 1.3.14.6 Frjálst fjárstreymi til eigin fjár (e. free cash flow to equity, FCFE)
 - 1.3.14.7 Umframhagnaðarlíkon (e. residual income model)
 - 1.3.14.8 Hagrænn hagnaður (e. economic profit model)
- 1.3.15 Lokavirði í fjárstreymislíkönum
 - 1.3.15.1 Gordon formúlan
 - 1.3.15.2 Virðisreklaformúlan (e. key value driver formula, KVD formula)
 - 1.3.15.3 Aðrar aðferðir
 - 1.3.15.4 Kennitölumargfeldi
 - 1.3.15.5 Upplausnarvirði
 - 1.3.15.6 Endurfjárfestingarvirði
 - 1.3.15.7 Kostir og gallar lokavirðisaðferða
- 1.3.16 Samanburður á fjárstreymislíkönum
 - 1.3.16.1 Forsendur líkana
 - 1.3.16.2 Kostir og gallar
- 1.3.17 Kennitölvirðismat
- 1.3.18 Val á samanburðarfélögum
 - 1.3.18.1 Atvinnugrein, vaxtarhorfur, efnahagsumhverfi, stærð, o.fl.
- 1.3.19 Samkvæmni
 - 1.3.19.1 Helstu kennitölur
 - 1.3.19.2 EV/Rekstrartekjur (e. EV/S)
 - 1.3.19.3 EV/EBITDA
 - 1.3.19.4 EV/EBITA
 - 1.3.19.5 EV/EBIT

- 1.3.19.6 V/H (e. price to earnings, P/E)
- 1.3.19.7 V/I (e. price to book, P/B)
- 1.3.19.8 V/ÁI (e. price to tangible book)
- 1.3.19.9 PEG hlutfall
- 1.3.20 Tímasetning nefnara
 - 1.3.20.1 Núverandi/eltandi (e. current/trailing)
 - 1.3.20.2 Leiðandi (e. leading)
 - 1.3.20.3 Framvirkur (e. forward)
 - 1.3.20.4 Staðlaður (e. normalised)
- 1.3.21 Eignavirðismat
- 1.3.22 Endurfjárfestingarvirði (e. replacement value)
- 1.3.23 Upplausnarvirði (e. liquidation value)
- 1.3.24 Önnur atriði
- 1.3.25 Meðhöndlun óvissu
 - 1.3.25.1 Næmisgreining (e. sensitivity analysis)
 - 1.3.25.2 Sviðsmyndagreining (e. scenario analysis)
- 1.3.26 Mismunur á virðismati fjármálafélaga og rekstrarfélaga
- 1.3.27 Um virðismat óskráðra félaga
 - 1.3.27.1 Mat á ávöxtunarkröfu
 - 1.3.27.2 Áhrif eigenda á söguleg reikningsskil
 - 1.3.27.3 Önnur vandkvæði
- 1.3.28 Summa hlutanna (e. sum of the parts)
- 1.3.29 Samspil ólíkra aðferða
- 1.3.30 Umfjöllun um opinbert virðismat fjármálastofnanna

2.0 Skuldabréf

- 2.1 Bréfin og eiginleikar þeirra
 - 2.1.1 Lagaleg skilgreining á skuldabréfi
 - 2.1.2 Lagaleg skilgreining á vixli
- 2.2 Helstu hugtök
 - 2.2.1 Skuldari/útgefandi
 - 2.2.2 Kröfuhafi/eigandi
 - 2.2.3 Höfuðstóll
 - 2.2.4 Samningsvextir/ákvæðisvextir
 - 2.2.5 Verðtrygging
 - 2.2.6 Vaxtatímabil
 - 2.2.7 Gjaldldagi
 - 2.2.8 Lokagjaldldagi/innlausnardagur
 - 2.2.9 Nafngengi
 - 2.2.10 Gengi
 - 2.2.11 Afföll/Yfirverð
 - 2.2.12 Áfallnir vextir
 - 2.2.13 Markaðsverð
 - 2.2.14 Eftirstöðvar nafnverðs
 - 2.2.15 Uppreiknaðar eftirstöðvar
 - 2.2.16 Tíðni (e. frequency)
 - 2.2.17 Tímabilsvextir (e. periodic interest rate)
 - 2.2.18 Millibankavextir
 - 2.2.19 Ávöxtunarkrafa (e. yield)

- 2.2.20 Uppgjörsverð/óhreint verð/verð með áföllnum vöxtum (e. dirty price) og hreint verð/verð án áfallinna vaxta (e. clean price)
- 2.2.21 Viðskiptadagur
- 2.2.22 Uppgjörsdagur
- 2.2.23 Frídagur
- 2.3 Helstu ákvæði skuldabréfa
 - 2.3.1 Nafnverð
 - 2.3.2 Lánstími
 - 2.3.3 Endurgreiðsluákvæði
 - 2.3.3.1 Eingreiðslubréf (e. zero-coupon bond)
 - 2.3.3.2 Kúlubréf/vaxtagreiðslubréf (e. bullet bond/coupon bond)
 - 2.3.3.3 Jafngreiðslubréf (e. annuity)
 - 2.3.3.4 Bréf með jöfnum afborgunum (e. fixed principal bond)
 - 2.3.3.5 Eilífðarbréf (e. perpetuity)
 - 2.3.4 Vaxtaákvæði
 - 2.3.4.1 Fastir vextir
 - 2.3.4.2 Breytilegir vextir
 - 2.3.4.3 Forvextir
 - 2.3.5 Vaxtaform
 - 2.3.5.1 Flatir vextir
 - 2.3.5.2 Vaxtavextir
 - 2.3.5.3 Samfelldir vextir
 - 2.3.6 Dagaregla
 - 2.3.6.1 30/360
 - 2.3.6.2 Raun/360
 - 2.3.6.3 Raun/365
 - 2.3.6.4 Raun/Raun
 - 2.3.7 Gjaldmiðill
 - 2.3.8 Innköllunarákvæði
 - 2.3.9 Innlausnarákvæði
 - 2.3.10 Breytiákvæði
 - 2.3.11 Verðtryggt eða óverðtryggt
 - 2.3.11.1 Raunvextir og nafnvextir
 - 2.3.12 Forgangur til endurgreiðslu
 - 2.3.12.1 Veð (e. secured)
 - 2.3.12.2 Venjulegur (e. senior)
 - 2.3.12.3 Víkjandi (e. junior/subordinated)
 - 2.3.13 Sérstök ákvæði (e. covenants)
 - 2.3.13.1 Ákvæði um skuldsetningu útgefanda
 - 2.3.13.2 Ákvæði um rekstrarafkomu útgefanda
 - 2.3.13.3 Veðhömlur (e. negative pledge)
 - 2.3.13.4 Önnur sérstök skilyrði
- 2.4 Helstu flokkar íslenskra markaðsskuldabréfa og einkenni þeirra
 - 2.4.1 Spariskírteini (kúlubréf, árgreiðslubréf)
 - 2.4.2 Ríkisbréf, ríkisvixlar
 - 2.4.3 Húsbréf, húsnaðisbréf, íbúðabréf
 - 2.4.4 Bankabréf, bankavixlar
 - 2.4.5 Fyrirtækjabréf

- 2.4.6 Sveitarfélagabréf
- 2.4.7 Sértryggð skuldabréf
- 2.5 Útboð ríkisverðbréfa
 - 2.5.1 Útboðsskilmálar
 - 2.5.2 Útboðsfyrirkomulag
- 2.6 Áhætta tengd skuldabréfum
 - 2.6.1 Vaxtaáhætta (e. interest rate risk)
 - 2.6.1.1 Mæling vaxtaáhattu
 - 2.6.1.1.1 Macauley meðaltími (e. Macauley duration)
 - 2.6.1.1.2 Aðlagður meðaltími (e. modified duration)
 - 2.6.1.1.3 Virkur meðaltími (e. effective duration)
 - 2.6.1.1.4 Krónu-meðaltími (e. dollar duration)
 - 2.6.1.1.5 Kúpni/íhvolfun (e. convexity)
 - 2.6.2 Vaxtaferilsáhætta (e. yield curve risk)
 - 2.6.3 Skuldaraáhætta (e. credit risk)
 - 2.6.3.1 Lánshæfismat
 - 2.6.3.1.1 Lánshæfisstofnanir
 - 2.6.3.1.2 Athugunarlisti (e. credit watch)
 - 2.6.3.2 Fjárhagslegur styrkleiki
 - 2.6.3.3 Veð
 - 2.6.3.4 Skuldatryggingar og skuldatryggingarálag
 - 2.6.4 Endurfjárfestingaráhætta (e. reinvestment risk)
 - 2.6.5 Verðbólguáhætta (e. inflation risk)
 - 2.6.6 Gengisáhætta (e. exchange-rate risk)
 - 2.6.7 Seljanleikaáhætta (e. liquidity risk)
 - 2.6.7.1 Verðbil (e. spread)
 - 2.6.7.2 Dýpt (e. depth)
 - 2.6.8 Innköllunaráhætta (e. call risk)
 - 2.6.9 Atburðaráhætta (e. event risk)
 - 2.6.9.1 Ríkisáhætta (e. sovereign risk)
- 2.7 Útreikningur á virði skuldabréfa
 - 2.7.1 Útreikningur á fjárstreymi skuldabréfs
 - 2.7.2 Ákvörðun ávöxtunarkröfu
 - 2.7.3 Núvirðing fjárstreymis
 - 2.7.4 Áhrif annarra ákvæða á niðurstöðu
- 2.8 Ávöxtun skuldabréfa
 - 2.8.1 Ávöxtun fram að lokagjalddaga (e. yield to maturity, YTM)
 - 2.8.2 Ávöxtun fram að innköllun (e. yield to call, YTC)
 - 2.8.3 Versta ávöxtun (e. yield to worst, YTW)
 - 2.8.4 Núverandi ávöxtun (e. current yield)
- 2.9 Vaxtaróf (e. yield curve)
 - 2.9.1 Kenningar um vaxtarófið
 - 2.9.1.1 Væntingakenningin (e. expectations theory)
 - 2.9.1.2 Seljanleikakenningin (e. liquidity premium theory)
 - 2.9.1.3 Kenningin um aðskilda markaði (e. market segmentation theory)
 - 2.9.2 Fólgnir framvirkir vextir (e. implied forward rate)
 - 2.9.3 Áhrif stýrivaxtahækkana á vaxtaróf

3.0 Afleiður

- 3.1 Afleiður og eiginleikar þeirra
 - 3.1.1 Skilgreining á afleiðum
 - 3.1.2 Tilgangur afleiðuviðskipta
 - 3.1.2.1 Vörn
 - 3.1.2.2 Hlutfallslegir yfirburðir
 - 3.1.2.3 Spákaupmennska
 - 3.1.3 Helstu grunnstærðir sem afleiður eru byggðar á
 - 3.1.4 Ýmis hugtök
 - 3.1.4.1 Stundargengi (e. spot rate)
 - 3.1.4.2 Gnóttstaða (e. long position)
 - 3.1.4.3 Skortstaða (e. short positions)
 - 3.1.5 Áhætta tengd afleiðum
 - 3.1.5.1 Gírun (e. leverage/gearing)
 - 3.1.5.2 ISDA-samningar
- 3.2 Framvirkir samningar
 - 3.2.1 Skilgreining
 - 3.2.2 Helstu tegundir
 - 3.2.2.1 Staðlaðir framvirkir samningar (e. futures)
 - 3.2.2.2 Óstaðlaðir framvirkir samningar (e. forwards)
 - 3.2.2.3 Samanburður á stöðluðum og óstöðluðum samningum
 - 3.2.3 Tilgangur framvirkra samninga
 - 3.2.4 Verðlagning og útreikningar
 - 3.2.4.1 Verðgildi samnings frá upphafi til loka
 - 3.2.4.2 Framvirkir vextir
 - 3.2.4.3 Framvirkt verð
 - 3.2.4.3.1 Útreikningar á framvirku verði
 - 3.2.4.3.1.1 Verðbréf með ekkert fjárstreymi á samningstíma
 - 3.2.4.3.1.2 Verðbréf með þekkt fjárstreymi á samningstíma
 - 3.2.4.3.1.3 Verðbréf með samfelldan arð á samningstíma
 - 3.2.5 Framvirkur vaxtasamningur (e. forward rate agreement, FRA)
- 3.3 Skiptasamningar (e. swaps)
 - 3.3.1 Skilgreining
 - 3.3.2 Helstu tegundir
 - 3.3.2.1 Vaxtaskiptasamningur (e. interest rate swap)
 - 3.3.2.2 Gjaldmiðlaskiptasamningur (e. cross-currency swap)
 - 3.3.2.3 Heildarávöxtunarsamningur (e. total return swap)
 - 3.3.2.4 Skuldtryggingarsamningur (e. credit default swap)
 - 3.3.2.5 Aðrar tegundir
 - 3.3.3 Tilgangur skiptasamninga
 - 3.3.4 Verðlagning og útreikningar
- 3.4 Valréttarsamningar (e. options)
 - 3.4.1 Skilgreining
 - 3.4.2 Helstu tegundir
 - 3.4.3 Tilgangur valréttar
 - 3.4.4 Ýmis hugtök
 - 3.4.4.1 Kaupréttarsamningur og söluréttarsamningur (e. calls and puts)
 - 3.4.4.2 Amerískir valréttir, evrópskir valréttir og bermúða valréttir
 - 3.4.4.3 Kaupverð valréttar (e. option premium/option price)

- 3.4.4.4 Samningsgengi (e. exercise price/strike price)
- 3.4.4.5 Ávinningur af valréttinum
 - 3.4.4.5.1 Valréttur í gróða (e. in the money)
 - 3.4.4.5.2 Valréttur á sléttu (e. at the money)
 - 3.4.4.5.3 Valréttur í tapi (e. out of the money)
- 3.4.4.6 Valréttakörfur (e. option strategies)
 - 3.4.4.6.1 Bolaspönn (e. bull spread)
 - 3.4.4.6.2 Bjarnarspönn (e. bear spread)
 - 3.4.4.6.3 Kragi (e. collar)
 - 3.4.4.6.4 Fiðrildi (e. butterfly)
 - 3.4.4.6.5 Söðull (e. strangle)
- 3.4.4.7 Áhættustýring með valrétti og undirliggjandi eign
 - 3.4.4.7.1 Varinn kaupréttur (e. covered call)
 - 3.4.4.7.2 Söluréttur til varnar (e. protective put)
- 3.4.4.8 Jafnvirði kaup- og söluréttar (e. put-call parity)
- 3.4.4.9 Ýmis sérhæfð afbrigði valréttar (e. exotic options)
- 3.4.5 Verðlagning valréttarsamninga
 - 3.4.5.1 Áhrifaþættir verðlagningar
 - 3.4.5.2 Forsendur verðlagningar
 - 3.4.5.3 Black-Scholes jafnan
 - 3.4.5.4 Tvíkostatré (e. binomial tree)
- 3.4.6 Mælitæki á áhættu vilnana
 - 3.4.6.1 Delta
 - 3.4.6.2 Þeta (e. theta)
 - 3.4.6.3 Gamma
 - 3.4.6.4 Vega
 - 3.4.6.5 Hró (e. rho)
- 3.5 Skipulegir eftirmarkaðir með afleiður
 - 3.5.1 Tryggingarreikningur (e. margin account)
 - 3.5.2 Miðlægur mótaðili (e. central counterparty)
 - 3.5.3 Stöðluð verðþrep og gildistímar
 - 3.5.4 Dreifing rauntímaupplýsinga

4.0 Gjaldeyrir

- 4.1 Ástæður gjaldeyrisviðskipta
 - 4.1.1 Greiðslur fyrir vörur og þjónustu
 - 4.1.2 Fjárfestingarhreyfingar
 - 4.1.3 Áhættuvarnir
 - 4.1.4 Hagnaðarfæri og spákaupmennska
- 4.2 Umfang gjaldeyrisviðskipta
 - 4.2.1 Í heiminum
 - 4.2.2 Á Íslandi
- 4.3 Seðlabanki
 - 4.3.1 Gengisstefna
 - 4.3.2 Verðbólgaþröskur
 - 4.3.3 Vikmörk
 - 4.3.4 Inngrip á gjaldeyrismarkað
 - 4.3.5 Gjaldveirshöft
- 4.4 Helstu gjaldmiðlar

- 4.4.1 Hlutdeild í viðskiptum erlendis og á Íslandi
- 4.4.2 Gjaldmiðlar með sérstöðu/sérstakt hlutverk
- 4.5 Hugtök í gjaldeyrisviðskiptum
 - 4.5.1 Stundargengi (e. spot price)
 - 4.5.2 Framvirkt gengi (e. forward price)
 - 4.5.3 Krossgengi (e. cross rates)
 - 4.5.4 Skiptasamningar (e. swap)
- 4.6 Vaxtamunur milli landa
 - 4.6.1 Áhrif á gengi gjaldmiðla
- 4.7 Raungengi
- 4.8 Gengisvísitölur íslensku krónunnar
 - 4.8.1 Tilgangur
 - 4.8.2 Vöruskiptavog
 - 4.8.2.1 Víð
 - 4.8.2.2 Þröng
 - 4.8.3 Viðskiptavog
 - 4.8.3.1 Víð
 - 4.8.3.2 Þröng
- 4.9 Orsakir gjaldmiðilskrísu
 - 4.9.1 Ytri aðstæður sem snerta inn- og útflutning, flæði fjármagns
 - 4.9.2 Veikleikar efnahagslífs
 - 4.9.3 Spákaupmennska
 - 4.9.4 Verðbólga
 - 4.9.5 Vaxtamunur
 - 4.9.6 Stjórn mála í óvissa
 - 4.9.7 Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn
- 4.10 Áhætta í gjaldeyrisviðskiptum
- 4.11 Spár um þróun gjaldmiðla

2. FJÁRFESTINGARFERLI

Markmið:

Að próftaki þekki til og geti fjallað um öll atriði sem tiltekin eru í efnisþáttum. Próftaki á jafnframt að geta leyst raunhæf dæmi sem snúa að fjárfestingarferlum. Slík lausn gæti m.a. falist í samanburði fjárfestingarleiða og safna, tilgreiningu lykilþátta, verðlagningu, virðismati, mati á hagkvæmasta eignasafni og útreikningi á ávöxtun og þóknunum.

Lesefni:

- Bodie, Zvi o.fl. (2011). *Investments and portfolio management*. ISBN: 0077134508.
- Mischkin, Frederic C. o.fl. (2012). *Financial markets and institutions*. ISBN: 0273754440.
- Gylfi Magnússon. (2002). *Eignastýring*. ISBN: 9979955902.
- Svandís R. Ríkarðsdóttir og Sigurður B. Stefánsson (2016). *Lesið í markaðinn : eignastýring og leitun að bestu ávöxtun*. ISBN: 9789935420671.

Ítarefni:

- Gunnar Baldvinsson. (2004). *Verðmætasta eignin*. ISBN-10: 9979911921
- Heimasíða ríkisskattstjóra. Slóðin er: www.rsk.is
- Heimasíða Kauphallar Íslands hf. (Nasdaq Iceland) Slóðin er: <http://business.nasdaq.com>
- [Lög nr. 128/2011 um verðbréfasjóði](#)
- [Lög nr. 45/2020 um rekstraraðila sérhæfðra sjóða](#)
- [Lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu líffeyrisréttinda og starfsemi líffeyrissjóða](#)

Efnisþættir:

1.0 Samval verðbréfa

- 1.1 Fræði
 - 1.1.1 Fræðileg skýring á ávinningi af samvali verðbréfa
 - 1.1.2 Framlag Markowitz
 - 1.1.3 Framlag Sharpe
- 1.2 Hugtök
 - 1.2.1 Áhætta verðbréfs í verðbréfasafni
 - 1.2.2 Markaðsáhætta (e. market risk, systematic risk)
 - 1.2.3 Fyrirtækisáhætta (e. firm specific risk)
 - 1.2.4 Framlínufall (e. efficient frontier)
 - 1.2.5 Skilvirkt verðbréfasafn (e. efficient portfolio)
 - 1.2.6 Fjölpætting (e. diversification)
 - 1.2.7 Fjármagnsmarkaðslínan (e. capital market line, CML)
 - 1.2.8 Kenningin um skilvirkan markað (e. efficient market hypothesis, EMH)
 - 1.2.8.1 Veik
 - 1.2.8.2 Hálfsterk
 - 1.2.8.3 Sterk
 - 1.2.9 Líkan um verðmyndun eigna (e. capital asset pricing model, CAPM)
 - 1.2.10 Alfagildi (e. alpha)
 - 1.2.11 Betagildi
 - 1.2.12 Verðbréfamarkaðslínan (e. security market line, SML)
 - 1.2.13 Samvik (e. covariance)
 - 1.2.14 Eignadreifing (e. asset allocation)
 - 1.2.15 Hnattræn fjárfesting (e. global investing)
 - 1.2.16 Samspil áhættu og ávöxtunar (e. risk and return tradeoff)

- 1.2.17 Greining verðbréfasafns (e. portfolio analysis)
 - 1.2.18 Frammistöðugreining (e. performance analysis)
 - 1.2.19 Virk/óvirk stýring verðbréfasafns (e. active/passive investment)
 - 1.3 Umboðsskylda og eignastýring
 - 1.3.1 Umboðsskylda (e. fiduciary duty)
 - 1.3.2 Regla hins grandvara manns (e. prudent person rule)
 - 1.3.3 Hagsmunaárekstrar í eignastýringu
 - 1.3.3.1 Eigendur
 - 1.3.3.2 Starfsmenn
 - 1.3.3.3 Viðskiptavinir
 - 1.4 Beiting
 - 1.4.1 Fjárfestingastefna
 - 1.4.1.1 Markmið fjárfesta
 - 1.4.1.2 Hlutföll í fjárfestingastefnu (e. strategic asset allocation)
 - 1.4.1.3 Vikmörk
 - 1.4.1.4 Nýting vikmarka (e. tactical asset allocation)
 - 1.4.1.5 Skorður
 - 1.4.2 Tilbrigði við stefnu
 - 1.4.2.1 Velja áhugaverð bréf innan flokka (e. security selection)
 - 1.4.2.2 Kaupa og halda
 - 1.4.2.3 Stöðug hlutföll (e. rebalancing)
 - 1.4.3 Stílar
 - 1.4.3.1 Óvirk stýring
 - 1.4.3.2 Virk stýring
- 2.0 Sjóðastýring**
- 2.1 Tegundir sjóða
 - 2.1.1 Verðbréfasjóður (UCITS)
 - 2.1.2 Sérfhæfður sjóður (AIF)
 - 2.1.3 Útgáfu- og innlausnarheimildir
 - 2.1.3.1 Opinn sjóður (e. open-end fund)
 - 2.1.3.2 Lokaður sjóður (e. closed-end fund)
 - 2.1.4 Fjárfestingarstefna
 - 2.1.4.1 Peningamarkaðssjóður
 - 2.1.4.2 Skuldabréfasjóður
 - 2.1.5 Helstu tegundir skuldabréfasjóða (fyrirtækjaskuldabréf, ríkisskuldabréf o.s.frv.)
 - 2.1.6 Hlutabréfasjóður
 - 2.1.6.1 Helstu tegundir hlutabréfasjóða
 - 2.1.6.1.1 Vísitölusjóður (e. index fund)
 - 2.1.6.1.2 Virðissjóður (e. value fund)
 - 2.1.6.1.3 Vaxtarsjóður (e. growth fund)
 - 2.1.6.2 Blandaður sjóður (e. balanced fund)
 - 2.1.7 Vogunarsjóður (e. hedge fund)
 - 2.1.8 Sjóðasjóður (e. fund of funds, umbrella fund)
 - 2.1.9 Nýsköpunarsjóður (e. venture capital fund)
 - 2.1.10 Framtakssjóður (e. private equity fund)
 - 2.1.11 Kauphallarsjóður (e. exchange traded fund, ETF)
 - 2.2 Umsýsla
 - 2.2.1 Verðútreikningar

- 2.2.1.1 Innra virði (e. net asset value)
- 2.2.1.2 Útreikningur á gengi
- 2.2.1.3 Lausafjárstýring
 - 2.2.1.3.1 Innstreymi
 - 2.2.1.3.2 Innlausn (e. redemption)
- 2.2.2 Kostnaður
 - 2.2.2.1 Umsýslugjald (e. management fee)
 - 2.2.2.2 Vörslugjald
 - 2.2.2.3 Upphafsgjald (front-end load)
 - 2.2.2.4 Innlausnargjald (back-end load)
 - 2.2.2.5 Afgreiðslugjald
 - 2.2.2.6 Viðvarandi gjöld
- 2.2.3 Viðskipti með sjóði
 - 2.2.3.1 Uppgjör á viðskiptum
 - 2.2.3.2 Möglegar takmarkair á viðskiptum sjóðs
 - 2.2.3.2.1 Jafnræði eigenda sjóða
 - 2.2.3.2.2 Seljanleiki undirliggjandi eigna
- 2.2.4 Markaðssetning
 - 2.2.4.1 Reglur um framsetningu
 - 2.2.4.2 Ólíkar reglur eftir tegund fjárfestis
- 2.3 Frammistöðumat
 - 2.3.1 Ávöxtun sjóðs
 - 2.3.1.1 Framreikningur til ársgrundvallar
 - 2.3.1.2 Ávöxtun viðskiptavinar
 - 2.3.2 Mælingar
 - 2.3.2.1 Vegið meðaltal og faldmeðaltal (e. arithmetic average and geometric average)
 - 2.3.2.2 Sharpe hlutfall
 - 2.3.2.3 Treynor hlutfall
 - 2.3.2.4 Alfa safns (e. portfolio alpha/Jensen's alpha)
 - 2.3.3 Vísitöluviðmið (e. benchmarks)
 - 2.3.4 Ávöxtun án tillits til frammistöðu markaðar (e. absolute return)
 - 2.3.5 Ávöxtun með tilliti til frammistöðu markaðar (e. relative return)
- 3.0 Ráðgjöf
 - 3.1 Eignarflokkar og eignasöfn
 - 3.1.1 Kjarnaefn flokkar (e. core asset classes)
 - 3.1.2 Viðbótareignaflokkar (e. non-core asset classes)
 - 3.1.3 Markmið og samspil einstakra eignaflokka í eignasafni
 - 3.1.4 Jafnvægi og áhættudreifing
 - 3.2 Uppspretta ávöxtunar
 - 3.2.1 Eignasamsetning (e. asset allocation)
 - 3.2.2 Tímasetning markaðar (e. market timing)
 - 3.2.3 Val verðbréfa (e. security selection)
 - 3.3 Áhrifaþættir á uppbyggingu eignasafna
 - 3.3.1 Tilgangur með fjárfestingu
 - 3.3.2 Fjárfestingartími
 - 3.3.3 Áhætta og áhættuþol
 - 3.3.4 Fjárhagsleg staða

- 3.3.5 Markmið um árangur
- 3.4 Kenningar um mismunandi eignasamsetningu eftir aldurskeiði fjárfestis, áhættuvitund og fjárfestingarmarkmiðum
 - 3.4.1 Áhættupíramídinn
 - 3.4.2 Mismunandi eignahlutföll í söfnum
 - 3.4.3 Eignasamsetningar eftir aldri
- 3.5 Stýring verðbréfaeignar
 - 3.5.1 Mikilvægi fjárfestingarstefnu
 - 3.5.2 Helstu aðferðir við stýringu verðbréfa
 - 3.5.3 Endurstilling verðbréfasafna
 - 3.5.4 Eignastýring safna einstaklinga
 - 3.5.5 Einkabankaþjónusta
 - 3.5.6 Mat á árangri fjárfestingar og viðmið um ávöxtun
 - 3.5.7 Áhrif skattlagningar á ávöxtun og tengd gjöld/bætur
 - 3.5.8 Kostnaður og áhrif hans á ávöxtun
- 3.6 Reglubundinn sparnaður
 - 3.6.1 Aðferð fastrar fjárhæðar og ávinningur hennar í hlutabréfakaupum
 - 3.6.2 Mikilvægi tíma og vaxtavaxta við uppbyggingu eigna
- 3.7 Ávöxtun viðbótarlífeyrissparnaðar
 - 3.7.1 Mismunandi leiðir til ávöxtunar
- 3.8 Samspil einstaklinga í fjárfestingum, tryggingum og framlögum í lífeyrissjóði
 - 3.8.1 Tengja saman eignir í lífeyrissparnaði og almennum fjárfestingum
 - 3.8.2 Þekkja hvernig tryggingar tengjast uppbyggingu á lífeyrisréttindum og eignum
- 3.9 Hegðun og atferli fjárfesta (e. behavioral finance)
 - 3.9.1 Mikilvægir þættir varðandi hegðun einstaklinga
 - 3.9.2 Áhrif á hegðun í fjárfestingum

3. VIÐSKIPTAHÆTTIR

Markmið:

Að próftaki þekki til og geti fjallað um öll atriði sem tiltekin eru í efnispáttum. Í því felst m.a. að próftaki geti skilgreint og tjáð sig um helstu þætti viðskipta með verðbréf, sjóði, afleiður, íslenskar krónur og gjaldeyri, s.s. tegund og skipulag markaðar, ferli og hlutverk ólíkra markaðsaðila.

Lesefni:

- Bodie, Zvi o.fl. (2011). Investments and portfolio management. ISBN-10: 0077134508
- Mischkin, Frederic C. o.fl. (2012). Financial markets and institutions. ISBN-10: 0273754440
- Gylfi Magnússon. (2002). Eignastýring. ISBN-10: 9979955902
- [Peningamál \(2002/3\). Millibankamarkaður með krónur: Halldór Sveinn Kristinsson.](#)
- [Reglur FME nr. 670/2013 um eðlilega og heilbrigða viðskiptahætti fjármálafyrirtækja.](#)
- [Peningamál \(2002/4\). Uppgjör verðbréfavíðskipta – ný viðmið. Hallgrímur Ásgeirsson.](#)

Ítarefni:

- Svandís R. Ríkharðsdóttir, Sigurður B. Stefánsdóttir (2016). Lesið í markaðinn: eignastýring og leitun að bestu ávöxtun.
- Gunnar Baldvinsson. (2004). Verðmætasta eignin. ISBN-10: 9979911921
- Krónumarkaður:
<http://www.sedlabanki.is/library/Fylgiskj%C3%B6l/Hagtolur/Fjarmalafyrirtaeki/Lysigogn/Kronumarkadur.pdf>
- [Peningamál \(2002/1\). Skuldabréfamarkaður á Íslandi. Halldór Sveinn Kristinsson.](#)
- [Nasdaq Nordic, INET Nordic Market Model.](#)

Efnispættir:

1.0 Viðskipti á eftirmarkaði

- 1.1 Óskráð verðbréf (e. unlisted securities)
 - 1.1.1 Viðskipti án miðlægrar verðmyndunar (e. over-the-counter, OTC)
- 1.2 Verðbréf sem hafa verið tekin til viðskipta á viðskiptavettvöngum (e. listed securities)
 - 1.2.1 Rekstraraðili markaðar (e. market operator)
 - 1.2.1.1 Kauphöll Íslands hf. (Nasdaq Iceland)
 - 1.2.1.1.1 Aðalmarkaður - skipulegur markaður (e. regulated market)
 - 1.2.1.1.1.1 Umsjón með töku til viðskipta
 - 1.2.1.1.1.2 Lýsing (e. prospectus)
 - 1.2.1.1.2 First North Iceland - markaðstorg fjármálagerninga (e. multilateral trading facility, MTF)
 - 1.2.1.1.2.1 Umsjón með skráningu
 - 1.2.1.1.2.2 Skráningarskjal
 - 1.2.1.1.3 Skipulegt markaðstorg (e. organized trading facility, OTF)
 - 1.2.2 Viðskiptavettvangur (e. trading venue)
 - 1.2.2.1 Tegund viðskiptakerfis
 - 1.2.2.1.1 Samfellt uppboðsviðskiptakerfi með tilboðaskrá (e. continuous auction order book trading system)
 - 1.2.2.1.2 Tilboðsdrifið kerfi (e. quote-driven trading system)
 - 1.2.2.1.3 Reglulegt uppboðsviðskiptakerfi (e. periodic auction trading system)
 - 1.2.2.1.4 Raddrifið kerfi (e. voice trading system)
 - 1.2.2.2 Viðskiptakerfi Nasdaq Iceland (INET)

- 1.2.2.2.1 Samfellt uppboðsviðskiptakerfi með tilboðaskrá
- 1.2.2.2.2 Kauphallaraðili (e. exchange member)
 - 1.2.2.2.2.1 Miðlari (e. trader)
 - 1.2.2.2.2.2 Viðskipti fyrir viðskiptavini (e. brokerage)
 - 1.2.2.2.2.3 Viðskipti fyrir eigin reikning (e. proprietary trading)
 - 1.2.2.2.2.4 Viðskiptavakt (e. market making)
- 1.2.2.2.3 Miðlæg verðmyndun
 - 1.2.2.2.3.1 Uppboð (e. call auction)
 - 1.2.2.2.3.2 Samfelld viðskipti (e. continuous trading)
- 1.2.2.2.4 Framkvæmd viðskipta
 - 1.2.2.2.4.1.1 Pöruð viðskipti (e. automatch trade)
 - 1.2.2.2.4.1.2 Grunntegundir tilboða
 - 1.2.2.2.4.1.3 Tilboð með hámarki/lágmarki (e. limit order) – skilyrt tilboð
 - 1.2.2.2.4.1.4 Markaðstilboð (e. market order)
 - 1.2.2.2.4.1.5 Einkenni tilboðs (e. attributes)
 - 1.2.2.2.4.1.6 Gildistími tilboðs (e. time in force)
 - 1.2.2.2.4.2 Tilkynnt viðskipti (e. reported trades)
 - 1.2.2.2.4.3 Viðskipti utan viðskiptavettvangs (e. over-the-counter, OTC)
- 1.2.2.3 Mælikvarðar á virkni markaðar
 - 1.2.2.3.1 Seljanleiki (e. liquidity)
 - 1.2.2.3.1.1 Dýpt (e. depth)
 - 1.2.2.3.1.2 Viðskiptamagn (e. trading volume)
 - 1.2.2.3.1.3 Veltuhraði (e. turnover ratio)
 - 1.2.2.3.1.4 Verðbil (e. spread) og annar kostnaður við viðskipti
 - 1.2.2.3.1.5 Hraði viðskipta (e. immediacy)
- 1.2.2.4 Skortsala
 - 1.2.2.4.1 Skilgreining
 - 1.2.2.4.2 Skortsölufurli
 - 1.2.2.4.3 Nakin skortsala (e. naked short) og takmarkanir á henni
 - 1.2.2.4.4 Rök með skortsölu
 - 1.2.2.4.5 Rök gegn skortsölu
 - 1.2.2.4.6 Skortsöluhlutfall (e. short interest ratio)
 - 1.2.2.4.7 Skortsalaþvingun (e. short squeeze)
- 1.2.2.5 Verðbréfavísitölur
 - 1.2.2.5.1 Skilgreining vísitölu
 - 1.2.2.5.2 Tilgangur og nytsemi vísitalna
 - 1.2.2.5.3 Tegundir vísitalna
 - 1.2.2.5.3.1 Heildarvísitölur
 - 1.2.2.5.3.2 Viðmiðunarvísitölur
 - 1.2.2.5.3.3 Undirmarkaðavísitölur
 - 1.2.2.5.3.4 Atvinnugreina vísitölur
 - 1.2.2.5.4 Útreikningsaðferðir vísitalna
 - 1.2.2.5.4.1 Vegin eða óvegin vísitala
 - 1.2.2.5.4.2 Einfalt meðaltal eða faldmeðaltal
 - 1.2.2.5.4.3 Síðasta viðskiptaverð eða önnur viðmið
 - 1.2.2.5.5 Innendar vísitölur

- 1.2.2.5.6 Erlendar vísitölur
- 1.2.2.6 Upplýsingar
 - 1.2.2.6.1 Uppsprettur upplýsinga
 - 1.2.2.6.1.1 Opinberir aðilar
 - 1.2.2.6.1.2 Útgefendur verðbréfa
 - 1.2.2.6.1.3 Fjármálafyrirtæki, greiningaraðilar
 - 1.2.2.6.1.4 Fjölmiðlar, samfélagsmiðlar
 - 1.2.2.6.1.5 Aðrar uppsprettur
 - 1.2.2.6.2 Fréttaveitur
 - 1.2.2.6.3 Upplýsingaveitur (e. data vendors)
 - 1.2.2.6.4 Eignarréttur á upplýsingum og gjaldtaka
 - 1.2.2.6.4.1 Rauntímaupplýsingar
 - 1.2.2.6.4.2 Seinkaðar upplýsingar
- 1.2.2.7 Reglur um viðskiptahætti
 - 1.2.2.7.1 Ákvæði laga
 - 1.2.2.7.2 Reglur Fjármálaeftirlitsins um heilbrigða og eðlilega viðskiptahætti fjármálafyrirtækja
 - 1.2.2.7.3 Aðildarreglur viðskiptavettvanga
- 1.3 Uppgjör og frágangur verðbréfiðskipta (e. post trade)
 - 1.3.1 Fjármálafyrirtæki
 - 1.3.1.1 Bakvinnsla (e. back office)
 - 1.3.1.2 Verðbréfavarsla (e. custody)
 - 1.3.2 Verðbréfiðstöð (e. central securities depository, CSD)
 - 1.3.2.1 Nasdaq verðbréfiðstöð hf.
 - 1.3.2.1.1 Eignaskráning (e. notary)
 - 1.3.2.1.2 Útreikningur og ákvörðun réttinda og skyldna (e. clearing)
 - 1.3.2.1.3 Verðbréfauppgjör (e. settlement)
 - 1.3.3 Fjárhagsfærslur verðbréfauppgjör, stórgreiðslukerfi
 - 1.3.3.1 Hlutverk Seðlabanka Íslands
 - 1.3.3.2 Hlutverk Reiknistofu bankanna hf. (RB)
- 1.4 Áhrifaþættir á seljanleika og verðmyndun
 - 1.4.1 Skráð eða óskráð verðbréf
 - 1.4.2 Framboð og eftirspurn
 - 1.4.3 Stærð verðbréfaflokks
 - 1.4.4 Flot (e. free float) – dreifing, eigendaprófill
 - 1.4.5 Viðskiptavakt (e. market making)
 - 1.4.6 Opinberar tilkynningar frá útgefanda skráðra verðbréfa
 - 1.4.7 Fréttir, væntingar
 - 1.4.8 Hátíðniviðskipti (e. high-frequency trading)
- 1.5 Fjárfestar
 - 1.5.1 Virkni
 - 1.5.1.1 Virkur fjárfestir (e. active investor)
 - 1.5.1.2 Óvirkur fjárfestir (e. passive investor)
 - 1.5.1.3 Áhrifafjárfestir (e. activist investor)
 - 1.5.1.4 Skörun
 - 1.5.2 Tímalengd
 - 1.5.2.1 Dagkaupmaður (e. day trader)
 - 1.5.2.2 Skammtímafjárfestir (e. short term investor)

- 1.5.2.3 Langtíma fjárfestir (e. long term investor)
 - 1.5.3 Fjárfestingarstílar (e. investment styles)
 - 1.5.3.1 Virðisfjárfestingar (e. value investing)
 - 1.5.3.2 Vaxtarfjárfestingar (e. growth investing)
 - 1.5.3.3 Fjárstreymisfjárfestingar (e. income investing)
 - 1.5.3.4 Skriðþungafjárfestingar (e. momentum investing)
 - 1.5.3.5 Mótstraumsfjárfestingar (e. contrarian investing)
 - 1.5.3.6 Fjárfestingar byggðar á tæknigreiningu (e. investments based on technical analysis)
 - 1.5.3.6.1 Slembigangur (e. random walk)
 - 1.5.3.6.2 Rök með tæknigreiningu
 - 1.5.3.6.3 Rök gegn tæknigreiningu
 - 1.5.3.7 Spákaupmennska (e. speculation)
 - 1.5.3.8 Fjárfestingar byggðar á högnunartækifærum (e. arbitrage investing)
 - 1.5.3.8.1 Hrein högnun (e. pure arbitrage)
 - 1.5.3.8.2 Áhættuhögnun (e. risk arbitrage)
 - 1.5.3.9 Vísitölufjárfestingar (e. index investing)
 - 1.5.3.10 Samfélagslega ábyrgar fjárfestingar (e. socially responsible investing)
 - 1.5.3.11 Aðrir fjárfestingarstílar
 - 1.5.4 Skörun fjárfestingarstíla
 - 1.5.5 Skörun – virkni, tímalengd, fjárfestingarstíll
 - 1.5.6 Aðilar
 - 1.5.6.1 Lífeyrissjóðir
 - 1.5.6.2 Tryggingafélög
 - 1.5.6.3 Verðbréfasjóðir
 - 1.5.6.4 Fjárfestingarsjóðir
 - 1.5.6.5 Fagfjárfestasjóðir
 - 1.5.6.6 Fjárfestingarfélag
 - 1.5.6.7 Opinberir aðilar
 - 1.5.6.8 Fyrirtæki
 - 1.5.6.9 Einstaklingar
 - 1.5.6.10 Aðrir
- 2.0 Sjóðir**
- 2.1 Viðskipti með hlutdeildarskírteini verðbréfa- og sérhæfðra sjóða
 - 2.2 Viðskipti með kauphallarsjóði (e. exchange-traded funds, ETFs)
- 3.0 Afleiður**
- 3.1 Viðskipti með afleiður
- 4.0 Íslenskar krónur**
- 4.1 Millibankamarkaður með íslenskar krónur (REIBOR, REIBID)
 - 4.2 Markaðsaðilar
 - 4.3 Hlutverk Seðlabanka Íslands
- 5.0 Gjaldeyrir**
- 5.1 Millibankamarkaður með gjaldeyri
 - 5.2 Reuters, Bloomberg

4. AÐRAR GREINAR Á SVIÐI VIÐSKIPTAFRÆÐI AÐ ÞVÍ MARKI SEM ÞÆR SKIPTA MÁLI VIÐ UMSJÓN MEÐ DAGLEGRI STARFSEMI

Markmið:

Að próftaki kunni skil á og geti fjallað um skattaleg atriði og þjóðhagfræði að því marki sem greinarnar skipta máli við umsjón með daglegri starfsemi í tengslum við viðskipti með fjármálagerninga og eru tiltekin í efnispáttum.

Lesefni:

- [Skattabæklingur 2020](#). Upplýsingar um skattamál einstaklinga og rekstraraðila 2019/2020. KPMG.
- Mankiw, N. Gregory o.fl. (2017). Economics. ISBN: 978-1-4939-2533-1

Ítarefni:

- [Lög nr. 90/2003 um tekjuskatt](#)
- [Lög nr. 14/2004 um erfðafjárskatt](#)

Efnispættir:

1.0 Skattaleg atriði

1.1 Skattlagning

- 1.1.1 Fjármagnstekjur
 - 1.1.1.1 Skattstofn
 - 1.1.1.2 Frítekjumark
 - 1.1.1.3 Vaxtatekjur
 - 1.1.1.4 Verðbætur
 - 1.1.1.5 Arðgreiðslur
 - 1.1.1.6 Gengishagnaður
 - 1.1.1.7 Söluhagnaður

- 1.1.2 Auðlegðarskattur
- 1.1.3 Viðbótarauðlegðarskattur
- 1.1.4 Skattprósenta
- 1.1.5 Tvísköttunarsamningar
- 1.1.6 Tímamörk

1.2 Óbein áhrif fjármagnstekna á

- 1.2.1 Barnabætur
- 1.2.2 Vaxtabætur
- 1.2.3 Afborganir námslána

1.3 Skattaleg áhrif lífeyrissparnaðar

- 1.3.1 Frádráttur frá tekjuskattstofni vegna lífeyrissparnaðar

1.4 Kaup á hlutabréfum með nýtingu kaupréttar

- 1.4.1 Stofn skattskyldra tekna og almenn skattþrep
- 1.4.2 Skilyrði fyrir skattlagningu sem fjármagnstekjur

1.5 Erfðafjárskattur

2.0 Þjóðhagfræði

2.1 Þjóðhagsreikningar og verðlag (Mankiw og Taylor, 20. og 21. kafli)

- 2.1.1 Þjóðartekjur og þjóðarútgjöld
- 2.1.2 Mælingar vergrar landsframleiðslu
- 2.1.3 Þættir vergrar landsframleiðslu
- 2.1.4 Verg landsframleiðsla á föstu og breytilegu verðlagi
- 2.1.5 Mælingar á framfærslukostnaði, vísitala neysluverðs

- 2.1.6 Færsla yfir á fast verðlag
- 2.1.7 Raunvextir og nafnvextir
- 2.2 Fjármagnsmarkaður (Mankiw og Taylor, 24. kafli)
 - 2.2.1 Sparnaður og fjárfesting í þjóðhagsreikningum
 - 2.2.2 Fjármagnsmarkaðir